УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

МІСІОНАР

2010
ЧЕРВЕНЬ
№6 (212)

Міжнародний Конгрес лікарів-католиків FIAMC у Люрді

«Я вдячний Богові за ласку, яку отримав»
о. Єронім Кокоцький, ЧСВВ

Рятувати маленьке диво
о. Роман Безпалько

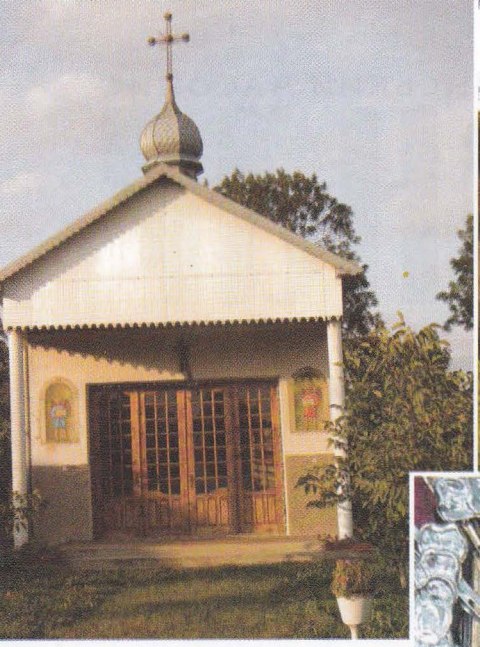

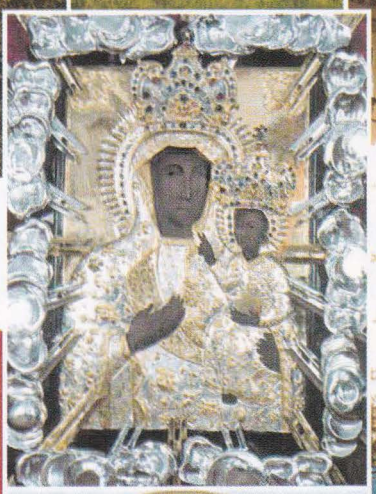

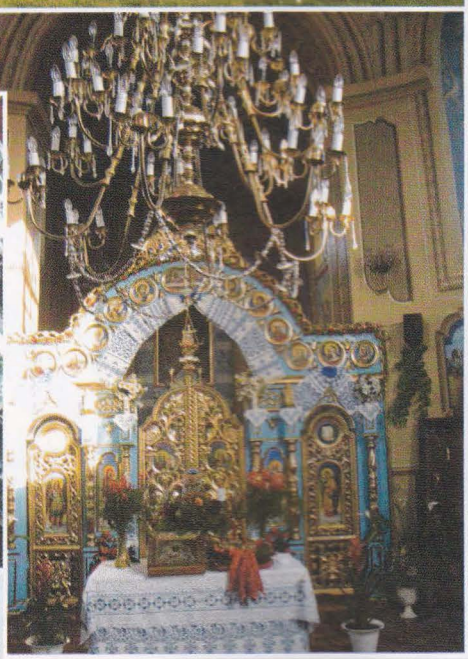

Улашківська ▶
Чудотворна ікона
Пресвятої Богородиці

Монастир Різдва Божої Матері (с. Улашківці, ернопільської обл.)

Улашківська ▶
Чудотворна ікона
св. Івана Хрестителя

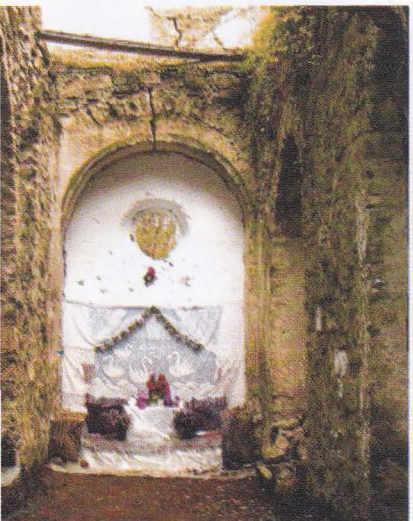

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА ... 3

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛИПЕНЬ ... 6

ПОКРОВИТЕЛЬ НА ЛИПЕНЬ: СВ. ЄЛИЗАВЕТА ПОРТУГАЛЬСЬКА ... 7

о. Діонісій ЗАВЕДЮК, ЧСВВ
ПЕРШЕ ПОСЛАННЯ АПОСТОЛА ПАВЛА ДО КОРИНТЯН ... 8

о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
ПАЛОМНИЦТВО АСОЦІАЦІЇ ЛІКАРІВ-КАТОЛИКІВ ДО ЛЮРДУ ... 11

Іван ЛУЦЬ
ФІЛОСОФІЯ ВІРИ ТА МЕДИЦИНИ В УКРАЇНІ ... 12

о. Віталій ПОПАДЮК, ЧСВВ
ОБЛЕЧИНИ В КРЕХОВІ ... 16

о. Йосафат КОВАЛЬ, ЧСВВ
ІЄРЕЙСЬКІ СВЯЧЕННЯ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКУ ... 17

о. Йосафат ХАЙМИК, ЧСВВ
ВКЛОНИЛИСЯ ЗЕМЛІ ГЕРОЇВ ... 19

МОЛИТВА ЄДНАЄ ... 20

о. Йосафат КОВАЛЬ, ЧСВВ
ОСТАННІЙ ДЗВІНОК У КОЛЕГІУМІ СВ. ЙОСАФАТА ... 20

МОНАСТИР СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ В УЛАШКІВЦЯХ ... 22

ОТЕЦЬ ЄРОНІМ ЄВГЕН КОКОЦЬКИЙ, ЧСВВ ... 23

о. Роман БЕЗПАЛЬКО
РЯТУВАТИ МАЛЕНЬКЕ ДИВО ... 24

Віктор ПОЛЄТКО
ЗВ'ЯЗКИ МІЖ ПСИХІЧНИМ І ДУХОВНИМ ... 27

Іван КОБАСЯР
МІСІЯ МИРЯН У ЦЕРКВІ: СВЯЩЕНСТВО ... 30

Галина ГОРДАСЕВИЧ
НОЇВ КОВЧЕГ ... 33

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
З ЖИТТЯ О. ІСИДОРА ГОНЧАРА, ЧСВВ ... 37

ПРОГРАМА ПРОЩІ ... 42

Леся ШТИКАЛО
КРОСВОРД ... 43

БЕЗНЕВИННА ІГРАШКА ... 44

КОМП'ЮТЕР – ДРУГ ЧИ ВОРОГ? ... 45

МІСІОНАРЧИКОВА ПОШТА ... 47

ЩАСЛИВЕ ДИТИНСТВО В «ОРАНТІ» ... 48

ВЕСЕЛИНКИ ... 43

Леся ШТИКАЛО
ГОЛОВОЛОМКА ... 50

о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
головний редактор

Слава Ісусу Христу!

Господь Бог, промовляючи до людини, завжди має намір спілкуватися з багатьма, тобто з народом. Кожний союз, який Він укладав із поодинокими обраними людьми – Авраамом, Ісааком, Яковом – найбільшою мірою виявився і здійснився в союзі, Завіті з ізраїльським народом, який Бог уклав через Мойсея на горі Синай. Не поодинокі особи, а народ є носієм віри, яка через традицію передається від покоління до покоління і стає невід'ємною частиною життя та культури етносу. Так народ стає суб'єктом прав та обов'язків, а також об'єктом Божого піклування, яке є прообразом будь-якого іншого піклування за добробут народу. Бог промовляє до Мойсея: «Бачу я, бачу бідування народу мого, що в Єгипті, і чую його голосіння… Тому я й зійшов рятувати його…» (Вих 3,7-12). Бог посилає Мойсея, щоб діяв від Його імені перед народом і фараоном. Так і апостол Павло зазначає, що нема влади, «що не була б від Бога; і ті, існуючі влади, установлені Богом. Тим то, хто противиться владі, противиться Богу» (Рим 13,1-2).

Однак, таке дбання Боже за народи накладає також обов'язки на носіїв влади, котрі повинні розуміти, що поставлені на своє місце не власним коштом чи стараннями, а Божою ласкою і волею, а тому повинні брати приклад насамперед з Господа Бога і з тих мужів, котрі від Його імені мудро й успішно провадили народи. У Святому Письмі читаємо про одного з таких мудрих керівників – Соломона, котрий став царем Ізраїля після свого батька Давида. Одного разу, перебуваючи у Гівоні, Соломон бачив дивний сон, у якому з'явився йому Бог і промовив до нього: «Проси, що маю тобі дати!» Схвильований молодий цар, хоча мав багато бажань, просив тільки одного: «…я ще дуже молодий, не знаю як поводитися. Раб твій обертається серед народу, що ти вибрав, такого великого народу, що його за многотою не можна ні злічити, ні порахувати. Тож дай рабові твоєму розумне серце, щоб він судив твій народ та розбирав між добрим та лихим, бо інакше хто зможе правити тим великим народом» (Вих 3,7-9).

Можемо з певністю твердити, що кожний лідер, котрий прагне очолювати народ, отримує від Бога не стільки владу, а скільки відповідальність перед Богом за цей народ. І тому кожний керівник держави зобов'язаний насамперед дотримуватися Божого закону, бути прикладом у цьому дотриманні для свого народу, а також спонукати і дбати, щоб увесь народ був вірний Богові та ревно виконував його святий закон. На жаль, сьогодні у світі, а зокрема, в Україні, частіше справджується слово Христове: «Ви знаєте, що князі народів панують над ними, а вельможі гнітять їх» (Мт 20,25). Сьогодні навмисно створюють структури, які сприяють поширенню неморальності і зла, а державна влада може відверто топтати основи національної гідності і свободи. Це можна прослідкувати насамперед у ставленні до української мови: коли на найвищому державному рівні твердиться, що немає необхідності запроваджувати її у вжиток чи підтримувати, бо всі розуміють якусь іншу мову. Не можна принижувати гідність народу та нехтувати положеннями Конституції, виправдовуючись тим, що за певні поступки держава і народ отримають дешеві послуги чи товари! Вже не доводиться навіть згадувати, наскільки страждає державний кошторис через нечесність багатьох державних чиновників. А при цьому страждає також народ.

Кожний християнин завжди повинен пам'ятати про свою відповідальність за ввесь народ і за державну владу і молитися в намірі навернення державних мужів, якщо вони не йдуть прямими Божими дорогами та не виконують Його святих велінь. Сам Христос закликає нас: «Ви знаєте, що князі народів панують над ними, а вельможі гнітять їх. Не так має бути між вами. Але як хтось хотів би у вас бути великий, нехай буде вам слуга. І хто б хотів у вас бути перший, нехай буде вам за раба» (Мт 20,26-27). Бог промовляє також і до нашого народу, провадить його своєю могутньою рукою. Тільки Йому відомий шлях, який повинні ми пройти, щоб сповнити призначення, Ним дароване. Але на цьому шляху кожний нехай прийме на себе частину відповідальності за цілий народ через молитву, жертву, добрі діла, щоб християни, котрі можуть збагнути і прийняти Божі плани, могли якомога краще і мужньо в нашому народі їх здійснити. ■

Український християнський часопис МІСІОНАР

Головний редактор:
о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ

Відповідальний секретар:
Ігор САВ'ЯК

Радакційна колегія:
о. Йосафат ХАЙМИК, ЧСВВ
о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
о. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ
Віра АРІВ

Літературне редагування:
Галина КАЛИНСЬКА

Коректура:
Галина КАЛИНСЬКА

Дизайн та комп'ютерна верстка:
Олег ПЕЛЕНИЧКА

Фото:
бр. Іпатій ВАЩИШИН, ЧСВВ

Заснований у 1897 році
Засновники – Отці Василіяни
Реєстраційне свідоцтво КВ № 5133 від 18.05.2001 р.
Часопис виходить раз у місяць

Передплатний індекс – 23959

Адреса редакції:
м. Львів, 79019, вул. Б. Хмельницького, 36
Святоонуфріївський монастир Отців Василіян
тел/факс: 272-46-94
e-mail: misionar@ukr.net, misionarchik@i.ua
URL: www.osbm.in.ua

Підписано до друку 02.06.2010 Формат 70x100 1/16. Друк офсетний.
Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. Фарбо-відб. 5,7.
Обл.-вид. арк. 5,0. Зам. Тираж 5500 прим.

ЦІНА ДОГОВІРНА

Віддруковано з готових діапозитивів
у Жовківській друкарні видавництва Отців Василіян
«Місіонер». 80300, Львівська обл., м. Жовква,
вул. Василіянська, 8

Передруки і переклади дозволені за поданням джерела. Редакція зберігає за собою право виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

©Журнал «Місіонар», 2010

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії усі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня, як винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та в усіх намірах Апостольства молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішний день.

Пресвяті Серця Ісуса і Марії, спомагайте святу Церкву та Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!

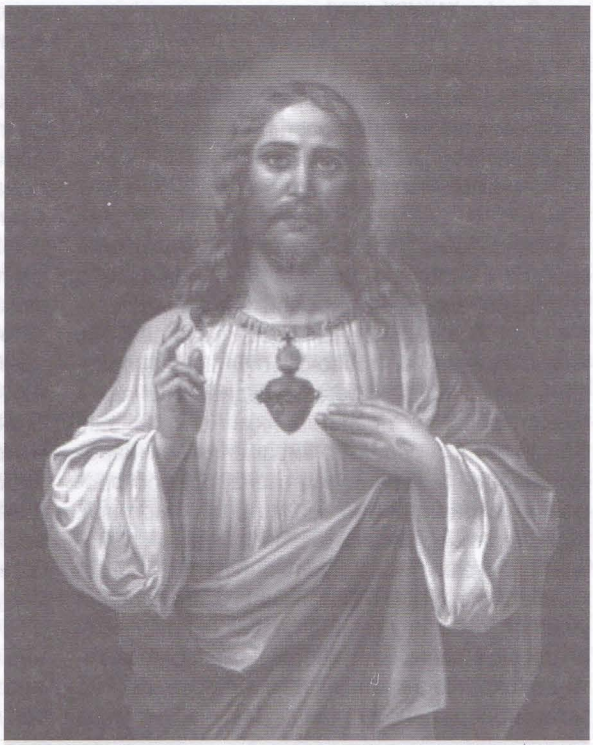

Ось Серце, що так полюбило нас...

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЧЕРВЕНЬ

(З благословення Святішого Отця)

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоб усі національні і наднаціональні інституції зобов'язалися гарантувати повагу до людського життя від зачаття до природної смерті.

МІСІЙНИЙ: Щоб Церкви в Азії, які є «невеликим стадом» серед нехристиянських народів, змогли проголошувати Євангеліє і давати свідчення радості через свою приналежність до Христа.

МІСЦЕВИЙ: Щоб люди, котрі в Україні з різних причин втратили житло, і тепер проживають на вулиці, за Божою ласкою змогли піднятися зі свого упадку і повернутися до впорядкованого життя.

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛИПЕНЬ

(З благословення Святішого Отця)

о. Йосафат ХАЙМИК, ЧСВВ

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоб в усіх країнах світу вибори влади проводились у відповідності з засадами справедливості, прозорості та поваги, із шанобливим ставленням до вільного волевиявлення громадян.

Право народу на безпосереднє виявлення своєї волі, особливо, щодо формування органів державної влади, є природним правом. Згідно з ч. 1 ст. 21 Загальної декларації прав людини, кожна людина має право брати участь в управлінні своєю країною безпосередньо або через вільно обраних представників. Існують такі форми безпосереднього вираження волі народу: вибори, референдуми, всенародні обговорення законопроектів, мітинги, демонстрації. Характерними рисами безпосередньої демократії є: пряме волевиявлення громадян, єдність волі і суб'єкта її вираження, безпосередня участь громадян у прийнятті рішень, реалізації влади від їх імені. Без виборів неможливо уявити демократію в країні як на місцевому, так і на загальнодержавному рівнях. За сучасних умов саме вибори стають основою будь-якої демократичної політичної системи, забезпечують представництво інтересів різних верств, груп, прошарків населення в органах державної влади та органах місцевого самоврядування. Вибори забезпечують передачу влади від одних представників народу іншим за підсумками несфальсифікованого народного волевиявлення шляхом таємного голосування виборців. Вибори повинні бути справедливими. Такими вони можуть бути визнані лише тоді, коли вони проводяться на основі дотримання демократичних принципів виборчого права – загальних, рівних, прямих виборів при таємному голосуванні. Справедливість виборів забезпечує легітимність одержаних у ході голосування результатів виборів. Легітимні вибори забезпечують громадянам реальний вибір. Тому вони повинні проводитися на основі політичної та ідеологічної багатоманітності, при додержанні права на свободу думки і слова, вільного вираження поглядів і переконань. Молімося, щоб в цілому світі вільне волевиявлення громадян через чесні та прозорі вибори завжди забезпечувало розвиток демократичного суспільства. ■

МІСІЙНИЙ: Щоб християни скрізь, особливо у великих містах, взяли на себе зобов'язання вносити суттєвий вклад в поширення культури, справедливості, солідарності та миру.

Християнство мало найбільший вплив на суспільство і світ у ті періоди своєї історії, коли духовні цінності мали пріоритет у житті і діяльності людей і суспільства. Завдяки духовним цінностям виникла християнська культура і європейська цивілізація. Ми можемо говорити про вплив християнства на всі сфери людського життя, зокрема, на розвиток архітектури, образотворчого мистецтва, музики, літератури, права. Християнська культура стала виявом і втіленням духовності і високих ідеалів. Християнство – це не вчення, а спосіб життя. Завдяки цьому способу життя воно виросте з гірчичного зерна в могутнє дерево. Християнська любов (це Царство Боже, яке, за словами Христа, перебуває усередині людини) зруйнувала рабство, створила міцну християнську сім'ю. Піклуючись про моральний стан окремих людей, Церква в той же час закликає своїх членів до соціального служіння заради спасіння світу. Важливо підкреслити, що християни не повинні цуратися життя оточуючого їх суспільства, тобто, світу. Бог любить не тільки окрему людину, а й увесь світ, все людство. Тому Його творіння призначені для очищення і преображення на засадах любові. Церква закликає своїх послідовників до активної участі у суспільному житті, але при цьому до такої

участі, яка б ґрунтувалась на засадах християнської моралі і християнського віровчення. Це означає, що християнство повинно давати відповідь на сучасні проблеми, які хвилюють суспільство. Христос закликає: «Ви – світло світу» (Мт 5,14). Це особливо, за словами Папи, відноситься до християн міста. Молімося ж в цьому наміренні протягом липня. ■

МІСЦЕВИЙ: Щоб українці спромоглися викоренити з-поміж себе марне використання часу і уміли організувати свій відпочинок, дотримуючись засад християнської культури.

Вміле використання часу виявляє шляхетність і організованість особи. Однак навіть в сучасну добу високих технологій це є проблемою, оскільки кількість не завжди визначає якість, особливо, якщо йдеться про вміння організувати особисте дозвілля. Швидкий інформаційний обмін з однієї сторони сприяє пізнанню нових форм відпочинку, але з іншої сторони позбавляє моментів особистої творчості в приготуванні до якогось свята чи події. Крім того, в Україну щораз більше експортується аморальність та вседозволеність, що нищить християнські принципи, особливо в душах молодих людей. До цього ще потрібно додати проблему алкоголізму, наркоманії і розпусти, що вирує по селах і містах нашої держави. Отож для такої невтішної ситуації вихід може бути тільки в поверненні до засад християнської культури. Апостол Павло закликає християн: «Не беріть участі в безплідних ділах темряви, а радше їх картайте… Тож уважайте пильно, як маєте поводитись, – не як немудрі, а як мудрі, використовуючи час, бо дні лихі» (Еф. 5,13; 15-17). А на іншому місці апостол народів роздумує так: «Все мені можна», та не все корисне. «Все мені можна», та я не дам нічому запанувати наді мною» або «Усе дозволене, але не все корисне; усе дозволене, але не все будує» (1 Кор. 6,12; 10,23). Молімося, дорогі брати і сестри, щоб українці, особливо протягом літнього відпочинкового періоду, вміло і корисно проводили своє дозвілля так, як пасує практикуючим християнам. ■

■ ПОКРОВИТЕЛЬ НА ЛИПЕНЬ

СВ. ЄЛИЗАВЕТА ПОРТУГАЛЬСЬКА, 4 липня

Св. Єлизавета народилася у 1271 році. Вона була дочкою короля Арагонії Петра III та племінницею св. Єлизавети Угорської. В 12-літньому віці вийшла заміж за португальського короля Діонізія, з яким мала двох дітей. У життєвих труднощах вона віддавалася молитві та вчинкам милосердя. Мала особливий дар примирення ворогуючих монархів.

Коли помер її чоловік, св. Єлизавета віддається справам бідних та опущених. Згодом вона вступила до III Чину ОО. Францисканців, де багато часу присвятила молитві та покуті. Заснувала багато монастирів і, врешті, вступила до монастиря кларисок у Коімбрі, який сама також сама заснувала. Померла 4 липня 1336 року. При її мощах діялися численні чуда. Гріб святої Єлизавети став чи не найбільшим відпустовим місцем на Піренейському півострові. Блаженною св. Єлизавету оголосив Папа Лев X (+1524). Однак канонізаційний процес розпочався щойно в 1612 р. В той час для дослідження було відкрито гріб з її тілом, і всі з подивом зауважили, що воно залишилося нетлінним. Згодом Папа Урбан VIII в 1625 р. оголосив її святою. Свята Єлизавета є патронкою Португалії, зокрема міст Коімбра, Естремоз, Саракоси і ін. ■

ПЕРШЕ ПОСЛАННЯ АПОСТОЛА ПАВЛА ДО КОРИНТЯН

о. Діонисій ЗАВЕДЮК, ЧСВВ

Складно суцільно поглянути на одне з найбільших Павлових послань і вчинити його близьким собі. Але таке завдання стоїть перед кожним, хто не тільки прагне збагнути, чим керувався апостол, представляючи коринтянам Христові настанови та власні роздуми, але й з'ясувати, до чого ці настанови зобов'язують нас, християн XXI століття. Що в словах Павла є заповіддю, актуальною для всіх часів християнської історії, а що може бути змінене, з огляду на нові обставини життя, інший рівень взаємовідносин у суспільстві, змінені реалії та виклики?

Надзвичайне багатство богословської думки у «Першому посланні до коринтян» заохочує нас до вдумливого читання й уважного аналізу слів апостола Павла. Немало порад чи наказів апостола є актуальними і для нашого часу, бо хоч за двадцять століть життя у світі змінилося, стало набагато складнішим, проте ті самі питання повинна вирішити кожна людина, котра прагне жити згідно з Божими заповідями. Адже заклик Павла звернений до кожного з нас: «Будьте моїми послідовниками, як і я – Христа» (1 Кор 11,1).

Обставини написання «Першого послання до коринтян»

Оскільки не маємо інших даних про обставини, за яких Павло написав «Перше послання до коринтян», крім тих, які можемо відшукати у самому листі, нам не залишається нічого іншого, як уважно поглянути на те, що можемо з нього дізнатися. А дізнаємося не так уже й мало, передусім з останнього розділу послання.

Павло говорить, що перебуває в Ефесі і залишиться там до П'ятидесятниці, оскільки має ще багато праці: «широкі двері… відчинилися і супротивників багато» (16,8). Незважаючи на це, апостол має виразний намір прибути до Коринту (4,18-21), про що свідчать: а) Павлова порада коринтянам зібрати збірку заздалегідь, ще до його прибуття (16,1-2); б) повідомлення про те, що він буде подорожувати через Македонію (тобто через Филиппи, Солунь, Верію), а не значно коротшим морським шляхом (16,5; хоч тут дієслово «переходжу» вжито у формі теперішнього часу – у грецькій мові ця форма може висловлювати намагання щось вчинити, близький до здійснення намір і буквально значить: «збираюся переходити», що повністю співпадає з 16,8); в) запевнення, що Павло не тільки хоче прибути, але, можливо, і перезимувати (16,6). Апостол додає, що ці його відвідини будуть короткими, але згодом хотів би знову прибути до Коринту і там перебути триваліший час, «якщо Господь дозволить» (16,7).

З Павлових співпрацівників у проповіді Євангелія, які знайомі коринтянам (і тому Павло називає їх у листі по імені), залишилися з ним в Ефесі, мабуть, тільки Состен (1,1; чи не той самий, що колись був головою синагоги в Коринті, Ді 18,17? – отже, згодом він став християнином!), а також Акила і його дружина Прискилла (названа у посланні Пріскою: 16,19; також Рм 16,3; 2 Тим 4,19 – на відміну від Ді 18,2.18.26). Окремо Павло згадує Аполлоса (16,12) і пояснює, що той не має бажання прийти тепер у Коринт; називає по імені також представників коринтської Церкви: Степана, Фортуната й Ахаїка, котрі прибули в Ефес із новинами з Коринту (16,17), а, можливо, навіть привезли Павлові лист від коринтян (7,1).

Павло повідомляє, що він вислав Тимотея у Коринт, – мабуть, отримавши не дуже втішні новини про коринтську Церкву від людей Хлої, – і з нетерпінням чекає на його повернення (16,11). Він застерігає коринтян, щоб добре прийняли Тимотея і ним не легковажили (16,10-11; 4,17).

Як «Перше послання до коринтян» могло дійти до адресатів швидше від прибуття Тимотея, якщо той уже був у дорозі (інакше його ім'я значилося б на початку послання, як, наприклад, у 1 Сол 1,1; 2 Сол 1,1; Флп 1,1 тощо)? Ймовірно, крім доручення щодо Церкви в Коринті, Тимотей отримав і завдання, що стосувалося християнських спільнот у Македонії або ж, мабуть, через терміновість справи, вирушив у пішу подорож ще о тій порі року, коли судноплавство зі сходу на захід було небезпечне або й неможливе, тоб-

то восени, взимку або ранньої весни; посланці ж із Коринту могли прибути в Ефес морським шляхом і трохи згодом тією ж дорогою повертатися назад.

Будова і зміст послання

На відміну від «Листів до римлян» чи «Листів до галатів», у яких висвітлюються питання суті християнського вчення, «Перше послання до коринтян» є відповіддю на конкретні проблеми у християнській спільноті Коринту. Про них Павло дізнався чи то з усних (1,16; 16,17-18; 16,12; 5,1; 11,18; 15,12), чи письмових (7,1; можливо також: 7,25; 8,1; 12,1; 16,1) повідомлень самих коринтян.

Вступна частина послання (1 Кор 1,1-9) містить у собі заголовок (1,1-3), після якого іде звичайне для Павлових листів висловлення подяки Богові (1,4-9).

У головній частині послання потрібно виділити такі теми:

1) поділи у коринтській спільноті (1,10-4,21);

2) питання щодо гідної моральної поведінки (5,1-6,20);

3) відповіді на запитання коринтян (7,1-14,40), серед яких: питання подружжя, дівицтва та соціальної рівності (7,1-40); вимоги поведінки у поганському середовищі (8,1-11,1); питання щодо літургійних зібрань і окремих харизм (11,2-14,40);

4) правда про Христове воскресіння та її наслідки (15,1-58).

У заключній частині послання (16,1-24) подано поради щодо організації збірки для Церкви в Єрусалимі, міститься розповідь про подальші плани Павла, деякі вказівки, а також прикінцеві вітання і благословення.

Заголовок

У заголовку послання Павло називає себе «покликаним волею Божою [бути] апостолом Ісуса Христа», підкреслюючи гідність і божественне походження свого покликання. Ім'я Состена, якого називає братом, представника коринтської громади, Павло подає, щоб таким чином запевнити свою близькість до коринтян, хоч листа пише, в основному, від власного імені.

Адресати послання – «Церква Божа, яка знаходиться у Коринті, освячені у Христі Ісусі, покликані [бути] святими», разом «з усіма, що призивають ім'я Господа нашого Ісуса Христа, на всякому місці, – [Господа] їхнього і нашого» (1,2). Крім підкреслення, що всі християни в Коринті мають бути святими, Павло пригадує, що таким є завдання і вірних інших християнських спільнот. Павло пише свої побажання благодаті і миру, що властиві також для інших його послань.

Подяка Богові

Як і в попередніх своїх листах, у «Першому посланні до коринтян», одразу після привітання адресатів, Павло висловлює подяку Богові (1,4-9). Зокрема, він дякує за те, що християнам Коринту було дано благодать Божу та що вони «збагатилися усяким словом і всяким знанням», що не бракує їм жодного дару ласки (жодної харизми).

Порівняння цієї подяки з подібними частинами в деяких інших Павлових листах виявляє різницю: якщо апостол дякує Богові за віру солунян, їх надію, любов та витривалість серед утисків (1 Сол 1,2-7) або за вірність Євангелії филип'ян (Флп 1,5), тобто за чесноти своїх адресатів, за те, що зробили вони для Бога, то в цьому посланні складає Богові подяку за дари, в яких коринтяни збагатилися, тобто за те, що Бог зробив для них.

Уже в цьому вислові подяки Богові Павло задає теми, до яких згодом повернеться в посланні. Звертає увагу на «слово і знання», які коринтяни високо цінують, та на харизми, які отримали від Бога. У цьому виявляється деяка іронія, бо далі Павло говоритиме, докоряючи коринтянам, про мудрість людську і Божу (1,18-2,5), про те, яке знання будує (8,1-4.7-11), яких дарів-харизм треба більше прагнути і які є важливішими (12,1.4-11.31; 13,1-13; 14,1.39-40). У короткому уривку (1,1-9) Павло аж 9 разів (!) називає ім'я Ісуса Христа, наче заповідаючи наперед відповідь на поділи у спільноті Коринта (1,13; 3,11). Думки про очікування об'явлення Ісуса Христа і необхідність залишатися витривалими до кінця (1,7-8), Павло розвине окремою темою наприкінці послання (15,50-58). А пригадування про покликання до спільності з Ісусом Христом (1,9) стане введенням до першої теми листа.

Перша болюча тема – поділи у спільноті (1,10-4,21)

Мабуть, поділи у спільноті було першим і головним питанням, яке змусило апостола написати до коринтян. Цій темі Павло присвячує цілих чотири розділи свого послання.

Павло дізнався, що у Коринті, який він не так давно покинув після півторарічної апостольської праці, відбувся поділ на групи всередині церковної спільноти (1,11). Про суть цього поділу дізнаємося зі слів самого Павла: «…кожен з вас говорить: «Я – Павлів.» – «А я – Аполлосів». – «А я – Кифин». – «А я – Христів». Отже, спільнота поділилася через симпатії до різних провідників.

Як відомо з «Діянь апостолів» (18,24-19,1), Аполлос прибув до Коринта невдовзі після того, як Павло покинув це місто. Як добрий промовець, він, безперечно, здобув собі повагу багатьох християн у Коринті відважним проповідуванням про Христа. Можливо, не його провиною було те, що деяка частина християн згуртувалася навколо нього. Інші вважали, що оскільки Павло заснував цю громаду, саме він має вважатися її провідником. Ще інші вважали таким авторитетом Петра (з арамейської – «Кифа»), голову апостолів. А були й такі, що відмежувалися від такого поділу у переконанні, що вони виключно Христові. Мабуть, іменем Петра прикривалися християни юдейського походження, щоб пояснити свою дбайливість про виконання старозавітніх законних практик.

«Благаю вас, брати, ім'ям Господа нашого Ісуса Христа, щоб ви всі те саме говорили; щоб не було розколів поміж вами, але щоб були поєднані в однім розумінні й у одній думці», – такими словами починає Павло болючу тему для нього й для Церкви Коринту. Про суперечки апостол дізнався «від людей Хлої», ймовірно, від підлеглих або рабів жінки поганського походження, котра мала свій промисел в Ефесі, – стороннім легше впадають в очі недоліки чужих спільнот.

Серією коротких питань Павло намагається звести до абсурду прагнення окремих груп до автономії: «Чи ж Христос розділився? Хіба Павло був розп'ятий за вас? Або хіба в Павлове ім'я ви хрестилися?» (1,13) Павло небагатьох охрестив, тож не хрестив у своє ім'я, – мабуть доручав хрестити новонавернених своїм помічникам, а сам дбав про належний рівень проповідування. «Христос же послав мене не хрестити, а благовістити, і то не мудрістю слова, щоб хрест Христа не став безуспішним» (1,17) – цими словами Павло окреслює тезу, яку буде доводити.

У розвитку цієї теми можна виділити чотири частини, які по черзі охарактеризуємо.

«Немудре Боже мудріше від людської мудрості» (1,18-2,5)

Перевагою Аполлоса було те, що він, родом з Александрії, отримав добру освіту і мав неабиякий ораторський талант. Павло ж, навпаки, після не дуже вдалої проповіді на Ареопазі в Атенах (Ді 17) та, переживши неприємний досвід переслідувань, вирішив вибрати інший спосіб проголошення Євангелія. «Богові вгодно було спасти віруючих глупотою проповіді. Коли юдеї вимагають знаків, а греки мудрости шукають, – ми проповідуємо Христа розп'ятого – ганьбу для юдеїв, і глупоту для поган, а для тих, що покликані, – чи юдеїв, чи греків – Христа, Божу могутність і Божу мудрість» (1,21-24).

Хрест, тобто страждання і смерть Ісуса Христа, є для християн виявом Божої сили і мудрості. І хто розуміє це – приймає Боже запрошення. Так що «немудре світу» стає засоромленням для мудрих і вчених, які у своєму знанні і вченості не змогли розпізнати мудрості Божого рішення.

Павло згадує про своє перебування у Коринті: «Я… не прийшов звіщати вам свідоцтво Боже високомовними словами чи мудрістю. Ні! Я вирішив не знати нічого іншого між вами, як тільки Ісуса Христа і то розп'ятого. Я був у вас немічним, лякливим, увесь тремтів» (2,1-3). Очевидно, Павло хоче пояснити відмінність свого способу проповідування від по-ораторськи вишуканого проповідування Аполлоса, і таким чином усунути непорозуміння в коринтській спільноті: «слово ж моє і проповідь моя не були в переконливих словах мудрости, а в доказі Духа та сили, щоб ваша віра була не в мудрості людській, а в силі Божій» (2,4-5). ■

(продовження в наступному числі)

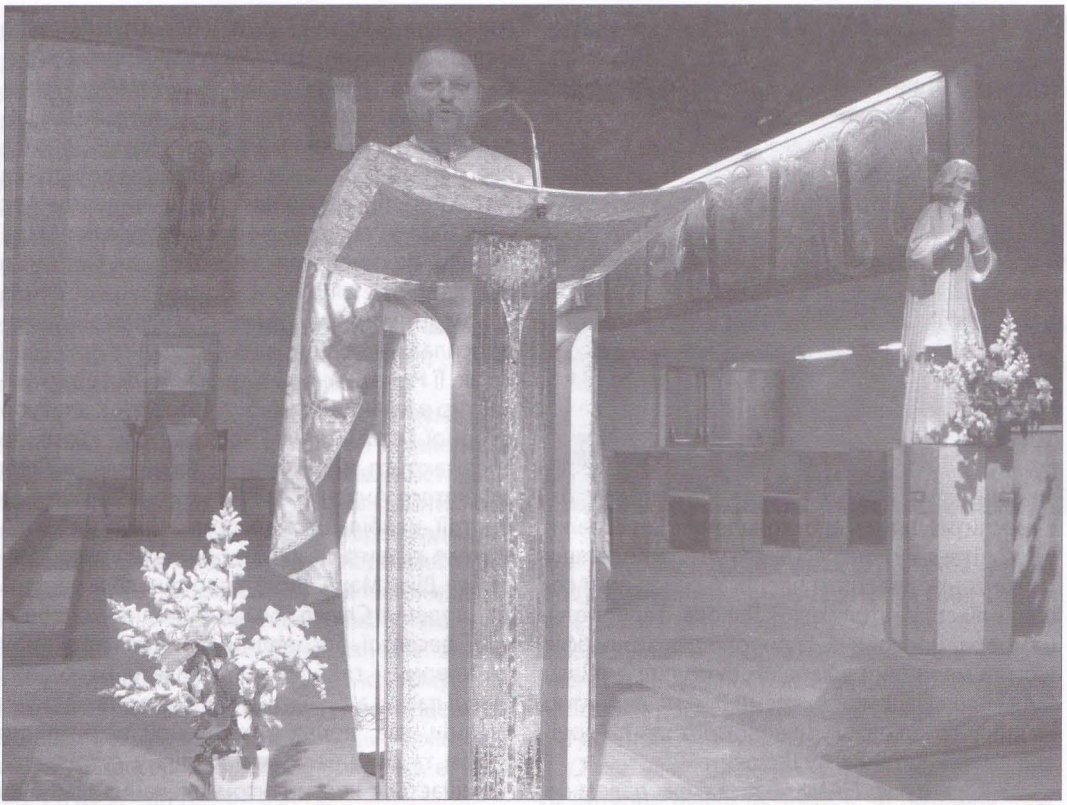

ПАЛОМНИЦТВО АСОЦІАЦІЇ ЛІКАРІВ-КАТОЛИКІВ ДО ЛЮРДУ

о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
духівник

Професія лікаря відрізняється від багатьох інших тим, що вона пов'язана з безпосереднім впливом рішення лікаря на стан здоров'я, а навіть життя чи смерті людини. Лікар залишається лікарем у будь-яких обставинах життя. При потребі він не може самоусунутися від виконання своїх обов'язків, закон переслідує тих лікарів, які, потрапивши в непередбачені обставини, не надали лікарської допомоги тим, хто такої допомоги потребував. Специфіка лікарської професії чинить її не стільки фахом, скільки правдивим життєвим покликанням, яке, як відомо, дається Богом, потребує турботи, плекання і яке його носій переживає зовсім особливо. Саме тому, можливо, як жодна інша професія, покликання лікаря потребує глибокого осмислення самими лікарями і суспільством, а також не може нехтувати багатьма складовими, наприклад релігійним переконаннями лікаря, станом його сумління тощо. З огляду на це вже протягом тривалого часу у світі створюються Асоціації лікарів-католиків як відповідь лікарського співтовариства на дедалі більш поширювану тенденцію до інструменталізації та комерціалізації лікарського мистецтва. Завдання таких асоціацій у суспільстві – це збереження та поширення здорового католицького погляду на людське життя і здоров'я, а також взаємна допомога між лікарями, для яких віра і сумління відіграють визначальну роль в їхньому житті та професійній практиці. Національні асоціації об'єднані в континентальні (Європейська федерація Асоціацій лікарів-католиків – FEAMK), а також – входять у Міжнародну федерацію

(FIAMK). Федерації проводять відповідні конгреси лікарів-католиків, під час яких обговорюють болючі питання лікарської практики сьогодення, намагаються пристосувати до неї вчення Католицької Церкви та допомогти тим, хто вирішує проблеми в цій сфері.

6-9 травня 2010 року Міжнародний конгрес FIAMK під гаслом «Наша лікарська віра» проходив у французькому містечку Люрд, всесвітньовідомому відпустовому місці, в якому у 1858 році Пресвята Богородиця об'явилася пастушці Бернардеті Субіру, котра згодом стала монахинею та після смерті була канонізована. Засідання конгресу відбувалися у новозбудованій церкві св. Бернардети. Виступи доповідачів були спрямовані на те, щоб висвітлити актуальний стан і проблеми віри лікарів, а також окреслити шляхи її вдосконалення. Від України у Всесвітньому конгресі взяла участь делегація із більш ніж двадцяти членів Української Асоціації лікарів-католиків зі Львова, Тернополя, Самбора, Дрогобича. Із доповіддю «Філософія віри та медицини в Україні» виступив д-р Іван Луць, член Папської Академії Життя, директор медичного коледжу у Львові, президент Асоціації лікарів-католиків у Львові.

23-й конгрес FIAMK був також паломництвом лікарів-католиків. Тому учасники конгресу щодня брали участь у Богослуженнях та молитовних процесіях. На закінчення конгресу лікарі-католики стали учасниками міжнародної Божественної літургії у відпустовій базиліці св. Пія X. Українська делегація здійснила паломництво також і до інших відпустових місць Європи, серед яких варто виділити Арс у Франції, місце служіння святого Івана-Марії Віянея, покровителя сповідників; Фатіму в Португалії, де в 1917 році Богородиця об'явила трьом дітям про те, що має статися у світі та попросила їх, щоб Святіший Отець доручив світ і Росію Її Непорочному Серцю; Монтсеррат, монастир в Іспанії, відомий чудотворною статуєю «Чорної Богоматері»; Падую в Італії, місто, де зберігаються мощі святого євангелиста Луки та святого Антонія Падевського; Маріацель в Австрії, найбільше відпустове місце цієї країни, яке славиться чудотворною статуєю Пресвятої Діви Марії. Винятково духовна програма, щоденна Служба Божа, вервиця і молебень до Пресвятої Богородиці допоміг прочанам по-новому і глибоко переживати натхнення Божої ласки, а також відкрив ще одне обличчя Європи, яка, попри зростаючий практичний атеїзм та різні негативні явища у суспільстві, залишається континентом плекання глибокої віри і традиції. ■

ФІЛОСОФІЯ ВІРИ ТА МЕДИЦИНИ В УКРАЇНІ

Доповідь на XXIII всесвітньому конгресі FIAMK

Іван ЛУЦЬ,
член Папської Академії Життя,
директор Львівського медичного коледжу,
голова Асоціації лікарів-католиків

Ми живемо в добу формування єдиної Європи, яка має на меті об'єднати різні ментальності: з одного боку – з обов'язковим збереженням їхнього духовно-культурного розмаїття, з іншого – з усуненням негативного спадку комуністичного тоталітаризму.

Країни Балтії, які, відділившись від Москви, стали на шлях свого національного розвитку і швидко інтегрувалися в ЄС, сьогодні більше пов'язані з Церквою, ніж інші посткомуністичні республіки. Водночас, пострадянські республіки Середньої Азії відновлюють давні ісламські традиції. На пострадянському роздоріжжі – Білорусь і Молдова. Україна з великими потугами відроджує духовно-культурні традиції і прагне вийти на конструктивну дорогу християнської моралі.

Проте перешкоджає усім цим країнам і Росія, яка, втративши міф «третього Риму» і значні території, фактично реанімує імперські амбіції. Більшість її колишніх колоній, а саме,

посткомуністичні країни, східноєвропейські республіки Совєтського Союзу, успадкували демографічні кризи, які зумовили падіння народжуваності, погіршення стану здоров'я населення та зростання смертності, що виглядає дивним у мирний час. Аналогічних криз немає в жодній країні світу, оскільки вони характеризуються низькою тривалістю життя (для чоловіків – 61 рік, для жінок – 72,7), втратою працездатного населення (понад 24 % від загальної смертності), а захворювання органів системи кровообігу та онкологічна патологія стали провідними причинами смертності.

Окрім цього, для більшості посткомуністичних країн притаманний духовний занепад. Він підтверджується послабленням вартості людського життя: самогубствами, цілковитим нехтуванням власним здоров'ям через надмірне вживання алкоголю, тютюну і наркотиків. Величезну кризу моральних і духовних цінностей спричиняє спотворене розуміння поняття свободи. У суспільстві воно означає зняття обов'язку відповідальності і трансформується у вседозволеність, злочинність, розпущеність, ослаблення чутливості до Бога, до ближнього, свідчить про брак культури, зрештою, втрату довіри до влади та віри в Бога.

У цьому контексті питання про значення та роль віри людини виходить на перший план і стає фундаментальним питанням використання віри як соціального капіталу спільноти та її інституцій. Медицина, як і будь-яка інша наука, повинна містити в собі соціальні, етичні аспекти, які є підґрунтям для об'єктивної оцінки ситуації і морального вибору, що зумовлюють загальне добро всіх людей. Біомедична галузь не може бути автономною, оскільки легко може перерости в узурпацію влади сильнішими, прикладом чого є події XX століття. Зрештою, крім загально-етичного і нормативного аспектів, у медицині повинна бути присутня внутрішня настанова лікаря, який має творити добро й триматися правди. Жодні деонтологічні кодекси чи правові норми не будуть успішними, якщо діяльність лікаря не базуватиметься на об'єктивних вартостях правди й добра, що мають трансцендентний характер і духовну природу. Сумління лікаря і його професійні чесноти стають запорукою плідної праці, особливо в перехідних спільнотах. Ідея Гіппократа щодо чесності і порядності лікаря, благородності лікарської професії дедалі більше набуває своєї актуальності[1].

Отже, нас цікавить вирішення головного питання нашої рефлексії: чи потрібна віра в медицині? Відповідь є однозначною – так. Без віри неможливо розв'язати вищезгадані проблеми, які турбують людство. Без релігійного фундаменту і надбання тисячоліть, без традиційних етичних і релігійних вартостей втрачається фундамент усієї загальнолюдської рефлексії. Нові псевдовартості ніколи не замінять автентичні вартості людського життя: і ті, які відкрила сама людина, і ті, які були відкриті людині Богом протягом століть. У цьому контексті можна стверджувати, що людей доброї волі чекають нові виклики і нові випробування у боротьбі за правду, за гідність людської особи, за сакральність людського життя, яке є в небезпеці.

Людина – це єдність душі й тіла. Й фізичні аспекти, і пов'язані з ними проблеми, є тільки частиною таємничої реальності людського буття. Окрім цього виміру існує ще й духовний

1 – Пор. M. Pelaez, Etica Professioni Virtщ, Milano 1990, 23-24.

аспект, який пізнається не тільки розумом, але й вірою, що сягає поза межі розуму. Якщо ми відкинемо цей духовний вимір як непотрібний чи застарілий, то чим ми заповнимо простір духовної пустки, що утвориться? Сьогодні багато медиків розуміє цю істину і щораз більше голосів лунає на підтримку автентичних вартостей, що розглядають людину в повноті її буття, тобто єдності душі й тіла. Лікарі повертаються до давно відомих ідей, які голосять, що не тільки саме технічне виконування обов'язків оздоровлює хворого, але й людське ставлення до особи, доброта, милосердя, співчуття. Віра і пацієнта, і лікаря допомагають в процесі одужання. Бог діє та оздоровлює, використовуючи лікаря як інструмент своїх діянь. Якщо в цьому процесі є гармонія між природними і надприродними чинниками, то таке лікування буде успішнішим від звичайного – зматеріалізованого підходу до справи. Коли лікар вбачає в іншій особі свого брата чи сестру, то, навіть у випадку малоуспішного лікування, приносить душевну і духовну полегкість у терпіннях та допомагає людині нести свій хрест гідно і без нарікань. Коли вмотивування лікаря опирається тільки на матеріалістичний світогляд, ще більше – на матеріальний зиск, то чи входитимуть вищезгадані вартості в гру при оцінці ситуації в лікуванні? Напевне, ні. Головним критерієм розрізнення стане економічний чинник і поняття «якості життя». Годі сподіватися, що за такого підходу людське життя буде захищене й пошановане в усіх його проявах. Практика щоденного життя доводить правдивість наших сумнівів у подібних ситуаціях.

Наприкінці хотів би коротко навести загальні рефлексії в Україні. Проблеми, заторкнуті у цьому дискурсі, частково є проблемами і нашої держави, яка переживає всі процеси культурних і соціальних перемін у світі. Спадщину комуністичного режиму, який сповідував атеїзм у марксистсько-ленінському визначенні, характеризують «як систему поглядів і принципи пояснення дійсності, що виключають існування надприродного; антипод релігійного світогляду».

Матеріалізм виходить з того, «що світ існує сам по собі, ніким не створений і не знищуваний, закономірно змінюється, розвивається в силу своїх власних причин. Матерія, буття є первинними, а свідомість, мислення – вторинними, похідними. Протягом усієї історії філософії матеріалізм непримиренно боровся проти ідеалізму та релігії…, що в кінцевому підсумку є виявом класової боротьби в суспільстві. Матеріалізм, як правило, є світоглядом прогресивних суспільних сил, а ідеалізм – реакційних, які прагнуть увічнити віджилий суспільний лад».

Отож, було відхилено століттями перевірені методи формування християнської моралі, виховання дітей у дусі пошани до батька й матері, дотримання Божих Заповідей: не вбивай, не чини перелюбу, не кради, не свідчи неправдиво, не затримуй оплати найманої праці, не пожадай жони й добра ближнього твого, люби свого ближнього, як себе самого. Знехтувано найсвятіші людські моральні правила: голодного нагодувати, спраглого напоїти, грішника навернути, неука навчити, сумного потішити, за хворим доглянути, ув'язненого відвідати. Зігноровано такі плоди Святого Духа як любов, радість, доброта, милосердя, лагідність. Тестом щодо дотримання Божих наказів була Сповідь, а також повсякчасне обговорення проблем християнською громадою, суспільством, що ними знехтувано. Всі чесноти було потоптано вульгарною, атеїстичною радянсько-більшовицькою потворою (згадаймо голодомори, переселення, знущання в

сибірських концтаборах, катування в тюрмах, транспортування людей в товарних вагонах без води, обігріву й найелементарніших санітарних умов тощо).

Незважаючи на сімдесятирічну «непримиренну боротьбу проти ідеалізму та релігії» й перетворення атеїзму у засіб «класової боротьби», а релігій – у світогляд реакційних сил, які «прагнуть увічнити віджилий суспільний лад», цей так званий «світогляд прогресивних суспільних сил», разом з його головним носієм – радянською «імперією зла», перетворився у руїну.

Матеріалізм як стрижень державної комуністичної політики залишив відбиток умах багатьох українців, а це, в свою чергу, вплинуло на формування їхньої ментальності, передусім у питаннях медицини, моралі, етики, статевості та в інших секторах людського життя. Внаслідок такого стану речей значна частина українців почала підтримувати ідеї лібералізму та етичного релятивізму, що спричинило нівелювання об'єктивних цінностей і втрату вартості та гідності людського життя.

З'явилися нові загрози людському життю, зокрема новонародженим. Тому немає нічого дивного у тому, що дитяча смертність в Україні сьогодні найвища в Європі, коли 40% батьків відмовляється від обов'язкових щеплень дітей. З'явилися вроджені генетичні вади. У п'ять разів збільшилась народжуваність психічно і фізично неповноцінних дітей. В Україні припинилося природне відтворення населення – людей зараз вмирає значно більше, аніж народжується. Люди зневірилися в системі охорони здоров'я, в якості медикаментів, медичних послуг. Над українською нацією – смертельна небезпека.

Україна має великий культурний, економічний та інтелектуальний потенціал, однак сьогодні його не використовують у повному обсязі, що значною мірою впливає на біомедичну сферу. Економічний чинник і політична нестабільність перешкоджають українським медикам розвивати свої можливості.

Гадаємо, з часом ми прийдемо до значно вищого рівня духовності у суспільстві, позбудемось неправдивих нашарувань і заідеологізованого спадку минулого. Адже Правда – це найвищий етичний ідеал. Христос казав Пилатові: «Я на те родився і прийшов у світ, щоб свідчити істині. Кожен, хто від істини, слухає мій голос».

Насамкінець варто додати, що сьогодні релігійний чинник як конститутивний елемент діяльності лікаря-професіонала є доволі вагомим чинником, який допоможе виконувати сумлінно свій лікарський обов'язок. Незалежно від віросповідання, опираючись на духовну базу, лікар може глибше входити в проблеми людини, які не завжди мають суто фізичний характер. Такий підхід до справи практикували вже в античні часи, його актуальність є незаперечною і сьогодні. Ми всі чудово знаємо до яких зловживань і порушень прав людини привели деякі ідеології XX століття, які використовували медицину як інструмент впливу на інших. Подібні факти довели правдивість тези про те, що тільки завдяки об'єднаним зусиллям лікарів з одухотвореним сумлінням можна покращити загальну ситуацію або, бодай не дозволити злу поширитися на всі сфери людського життя.

У цьому процесі лікарі-християни повинні бути в авангарді боротьби за гідність людської особи, за автентичне добро кожної людини, а не окремої привілейованої групи осіб. Бог благословлятиме таку працю, що спрямована на добро загалу і має за головну мету служіння людям. У цьому сенсі Божий Закон, природне право і людські норми не повинні взаємозаперечуватись, а, навпаки – творити досконалу гармонію, яку неможливо осягнути без духовного виміру.

У важкий час світової кризи Україна одягнула на себе державні шати. Звичайно, ми сподіваємося на допомогу, на доброзичливе ставлення до себе. Подвижники української національної ідеї викристалізували український дух, який, хоч поволі, проте впевнено виводить український народ з імперського мороку, формує державотворчу націю.

Найрозумніше – співіснування віри і медицини, гармонія між ними сприятиме забезпеченню задоволення матеріальних і духовних потреб людей. ■

ОБЛЕЧИНИ В КРЕХОВІ

о. Віталій ПОПАДЮК, ЧСВВ

У неділю, 9 травня 2010 р. в монастирі св. Миколая в с. Крехові відбувся урочистий обряд постриження вченці братів Теодосія (Симеона) Шнирца зі Словаччини, Павла (Мар'яна) Долішного з м. Золочева, Львівська обл., Теодора (Ігоря) Дутчака з с. Панівці, Борщівський р-н, Тернопільська обл., Патріка (Тараса) Щурка зі Львова та Франциска (Івана) Гурняка з с. Угри, Городоцький р-н, Львівська обл.

Урочисту Літургію очолив маґістр Крехівського Новіціяту о. Пантелеймон Саламаха, ЧСВВ у співслужінні інших отців-Василіян, у тому числі зі Словаччини, котрі приїхали сюди, щоб спільною молитвою та присутністю підтримати своїх співбратів. Також на Літургії були присутні численні гості, родина, друзі, близькі та знайомі новооблечених братів.

Обрядом облечин, приймаючи чернечий одяг та обираючи собі ім'я небесного покровителя, чернець розпочинає свій монаший шлях. Облечини стають немов новим Хрещенням, у якому народжується нова людина – воїн Христа. З цього моменту закінчується вступне випробування (кандидатура), а розпочинається приписаний дванадцятимісячний Новіціят. За цей період новик, хоч і не складає євангельських обітів, проте зобов'язується вірно дотримуватись розпорядку й правил Чину та наполегливо вправлятись у християнських, а, зокрема, монаших чеснотах.

День облечин був особливим також тим, що на другу неділю травня припадає святкування Дня матері. Дивлячись на своїх синів, які вперше зодягнулися в монашу чорну рясу та каптур, матері не стримували рясних сліз жалю та, водночас, радості, що їх діти обрали саме такий шлях служіння Господеві, шлях слідування за Христом аж до Голготи. Плакало також небо, проливаючи густі краплини дощу, які стали видимим знаком благословення Божого дляченців-початківців.

Під час святкового обіду в монастирській трапезній, на яку були запрошені всі гості, брати влаштували музичний концерт. Прозвучали духовні пісні, присвячені покликанню та матерям. О. маґістр запрошував до слова отців, сестер-монахинь, а, основне, батьків, які висловлювали свої щиросердечні привітання та найкращі побажання новоблеченим.

Тож вітаємо братів-новиків з цією важливою подією. Початок завжди важкий, тому бажаємо усім їм постійності та витривалості в покликанні, щоб вони ніколи не сумнівалися в тому виборі, який вони зробили. А Всемогутній Господь та Божа Мати, а також їхній Небесний покровитель нехай додає їм сили та світла зростати в монаших чеснотах і прямувати дорогою Правди й Любові все своє життя. ■

ІЄРЕЙСЬКІ СВЯЧЕННЯ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКУ

о. Йосафат КОВАЛЬ, ЧСВВ

27 травня 2010 року у храмі Царя Христа, що при василіянському монастирі в Івано-Франківську, відбулася урочиста подія – троє дияконів Віталій Попадюк, ЧСВВ, Теодор Нагорняк, ЧСВВ та Іван Чверенчук отримали ієрейські свячення. Їх уділив, з благословення Івано-Франківського єпарха Преосвященного Кир Володимира Війтишина, владика Іриней Білик, ЧСВВ, Канонік Римської Папської Базиліки Santa Maria Magiore.

Минулого року вищезгадані ченці-василіяни успішно завершили навчання у Василіянському Інституті філософсько-богословських студій ім. Йосифа Велямина Рутського у Брюховичах, а о. Іван Чверенчук чотири року тому закінчив Івано-Франківську Теологічну Академію й останні два роки служив як диякон.

Урочиста Архиєрейська Свята Літургія у храмі Христа Царя розпочалася об 11:00 год. Разом з Преосвященним владикою Іринеєм її співслужили Протоігумен Провінції Найсвятішого Спасителя в Україні о. Йоанікій Чверенчук, ЧСВВ, о. Йосафат Фітель, ЧСВВ, ігумен монастиря Царя Христа, понад п'ятдесят священиків-василіян та декілька єпархіяльних священиків, як також о. Василь Чверенчук, рідний брат Івана Чверенчука та о. Протоігумена. В урочистій Службі Божій взяли участь багато монахів і монахинь, родичі, друзі та знайомі нововисвячених ієреїв.

Під час проповіді Преосвященний Кир Іриней наголосив на цінності монашого та священичого покликань як особливого Божого дару і заохотив вірних, передусім батьків, молитися за покликання добрих і ревних священиків, а нововисвячених ієреїв – ревно сповняти своє монаше та ієрейське служіння.

Після Великого входу розпочався обряд ієрейських свячень: о. Протоігумен Йоанікій Чверенчук ввів дияконів Віталія, Теодора та Івана, яких тричі привітав Владика Іриней – вони поцілували хрест у руці Владики, набедренник та його рамено і чотири кути престола, тричі обходячи довкола престола.

Після цього Владика Іриней прочитав молитви ієрейських свячень. Опісля нововисвячені ієреї зняли дияконські ризи й були облечені у священичі: епітрахиль, пояс, нарукавники та фелон. Відтак вони стали до престола і далі з усіма священиками віправляли Божественну Літургію.

По закінченні Служби Божої хор заспівав «многая літа» Святішому Отцю Венедикту XVI, Папі Римському, Блаженнішому Любомиру, Главі УГКЦ, священичому чинові, як також новоієреям, їхнім батькам та родичам, монахам і монахиням та всім вірним.

Після цього зі словами подяки звернувся до присутніх о. Протоігумен Йоанікій Чверенчук. Він найперше подякував Богові за дар життя та покликання новоієреїв, подякував їхнім батькам за виховання їх синів та за те, що віддали їх на служіння Богові у Василіянському Чині. Також о. Протоігумен подякував Преосвященному владиці Іринею за уділення св. Тайни священства двом ченцям-василіянам та його рідному братові та побажав йому Божого благословення та міцного здоров'я у його архиєрейському служінні. Опісля зі словами подяки від нововисвячених ієреїв звернувся о. Віталій Попадюк, який найперше подякував Богові за дар життя і покликання, подякував батькам за виховання, друзям, рідним і знайомим за підтримку та молитви.

Після Служби Божої було зроблено спільну фотографію перед храмом Царя Христа на згадку про цю подію.

Бажаємо нововисвяченим ієреям щедрого Божого благословення в їхньому служінні у Христовому винограднику на більшу Божу славу для добра Божого народу. ■

КОРОТКІ ЖИТТЄПИСИ НОВОПОСТАВЛЕНИХ СВЯЩЕНИКІВ ЧСВВ

НОВОІЄРЕЙ ВІТАЛІЙ БОГДАН ПОПАДЮК народився 14 липня 1983 року в с. Ремезівці Золочівського району Львівської області. У 1989 році переїхав з батьками до м. Золочева на постійне місце проживання. Там навчався у середній школі №1, яку закінчив 2000 року. В листопаді 2000 року вступив до Василіянського Чину на новіціят у Крехові. Після завершення новіціяту і складення тимчасової професії 28 серпня 2002 року один рік виконував служіння в Крехівському монастирі св. Миколая. Впродовж 2003-2009 рр. навчався у Василіянському інституті філософсько-богословських студій ім. Йосифа Вилямина Рутського. Вічні обіти склав у Гошівському монастирі 19 серпня 2007 року. Після закінчення навчання виконував обов'язок секретаря у ВІФБС. Дияконські свячення отримав у Івано-Франківську з рук єпископа Софрона Мудрого, ЧСВВ 26 липня 2009 року. З 29 січня 2010 року є Секретарем Провінції Найсвятішого Спасителя в Україні й проживає у Львівському монастирі св. Онуфрія.

НОВОІЄРЕЙ ТЕОДОР РОМАН НАГОРНЯК народився 4 травня 1979 року в селі Добротів Надвірнянського району Івано-Франківської області, має двох братів і двох сестер у Чині Сестер Василіянок. Впродовж 1985-1994 рр. навчався в школі рідного села. Після школи деякий час працював на приватному підприємстві. У 1997-1998 рр. відбував військову службу в Збройних Силах України. В червні 2000 року вступив до Василіянського Чину на новіціят у Крехові. Після завершення новіціяту і складення тимчасової професії 28 серпня 2002 року ще один рік перебував на служінні в Крехівському монастирі св. Миколая. В 2003-2009 рр. навчався у Василіянському інституті філософсько-богословських студій ім. Йосифа Вилямина Рутського. Вічні обіти склав у Жовківському монастирі 26 серпня 2007 року. Після закінчення навчання призначений до Бучацького монастиря. Дияконські свячення отримав у Івано-Франківську з рук єпископа Софрона Мудрого, ЧСВВ 26 липня 2009 року. Виконує обов'язки економа Бучацького монастиря, голови ТзОВ «Топольки» (ГЕС) та голови СП ТзОВ «Монастир Василіян».

ВКЛОНИЛИСЯ ЗЕМЛІ ГЕРОЇВ

о. Йосафат ХАЙМИК, ЧСВВ

З 1 по 3 травня група християнської молоді з Галичини здійснила поїздку східними теренами нашої Держави. Молодь разом з отцями відвідала місця, увінчані геройськими вчинками правдивих патріотів Української землі.

Найперше ми завітали до відновленого Батурина, де нас гостинно прийняли на нічліг дві місцеві господині. Недільний день, як і годиться християнам, ми розпочали Святою Літургією, яку відслужили на подвір'ї, а після того всі разом вирушили на екскурсію містечком. Краєзнавчий музей, реконструйована цитадель-фортеця, садиба генерального гетьманського писаря Кочубея і палац Розумовського – ось основні об'єкти туристичної атракції, які справді промовляють кількасотлітньою історією могутньої гетьманської столиці, що була знищена московитами в 1708 році. Такою вона постала перед нами завдяки професіоналізму реставраторів, а також запалу розповідей екскурсоводів. Наступний день своєї мандрівки молоді українці розпочали відвідинами славних Крут, де 29 січня 1918 року протягом 5-ти годин 300 київських студентів стримували наступ 4-тисячної більшовицької армії Муравйова. Цей вчинок назавжди закарбувався в пам'яті українців як вияв безстрашності і виняткового героїзму молодих людей, які щиро любили свою землю і народ. Тепер там возноситься величава пам'ятна колона, що її увінчує золотистий тризуб – символ України, а поруч, у вагонах старовинного потягу можна оглянути експозицію, що розповідає про подію майже 100-літньої давнини. Після відвідин меморіального комплексу та спільної молитви наше паломництво продовжилось в сторону Канева – місця поховання Великого Кобзаря. Прибувши до міста, ми найперше відправили Святу Літургію у підніжжі Чернечої Гори. Тут її називають Тарасовою. Опісля вся молодіжна спільнота зібралася на могилі Шевченка, щоб помолитися за упокоєння душі Тараса Шевченка, а також щоб почитати його поезію і поспівати пісень. Ці хвилини видалися особливо зворушливими. Хоча учасників патріотичної прощі чекав довгий нічний переїзд, їхні серця наповнювали незабутні враження від побаченого і почутого. Дай, Господи, щоб ми ніколи не забували героїв української землі і брали з них приклад! ■

МОЛИТВА ЄДНАЄ

Так, як і планувалося раніше, Товариство Апостольства Молитви з 12 на 13 травня організовано провело нічні чування в Червонограді та Гошеві. Кожна група чи осередок сам обирав місце паломництва і спільної молитви, а ті, хто не змогли з різних причин прибути до згаданих місць, духовно єдналися з своїми братами і сестрами в апостольстві на місцях свого проживання.

В Червонограді були присутніми кількасот осіб, а в Гошеві також серед двотисячної громади не забракло й значної кількості членів Апостольства Молитви. Цей молитовний захід було організовано в рамках підготовки до Всеукраїнського з'їзду Апостольства Молитви, що відбудеться в Жовкві з 12 на 13 червня. 13 травня – день об'явлення Матері Божої в Фатімі, і цього року в святому місці перебував Святіший Отець Венедикт XVI. Члени Апостольства Молитви через жертву нічної адорації сталися єдиним цілим з кількастами тисячами молільниками далекої Португалії. Сама молитва, яку почергово провадили священики і окремі вірні, відбувалася, наче живий діалог з Господом і Його найсвятішою Матір'ю. Близько п'ятої години, вже коли світанок благословлявся рожевими загравами, учасники чувань, зміцнені спільною молитвою і Євхаристійним Христом, поверталися до своїх домівок. Більшість з них ще приступлять до праці. Попри все, це свято вони розпочали гідно, обійнявши молитвою Галичину і всю Україну. А вже через місяць їх гостинно вітатиме Жовква – історичний і духовний центр Апостольства Молитви в Україні. ■

ОСТАННІЙ ДЗВІНОК У КОЛЕГІУМІ СВ. ЙОСАФАТА

о. Йосафат КОВАЛЬ, ЧСВВ

У п'ятницю, 28 травня 2010 році у Колегіумі св. Йосафата, що діє при василіянському монастирі Воздвиження Чесного Хреста Господнього, що у Бучачі, відбулася урочиста подія – свято останнього дзвоника.

У XVIII ст. при василіянському монастирі у Бучачі було засновано гімназію, яка під час комуністичного режиму була закрита, а з виходом нашої Церкви з підпілля у 1995 році було відновлено як історико-філософський ліцей ім. св. Йосафата завдяки старанням багаторічного ігумена Бучацького монастиря та директора Колегіуму о. Івана Майковича, ЧСВВ.

Цьогорічний випуск вже одинадцятий після відновлення.

На цьогорічне свято прибули: Апостольський Адміністратор Бучацької єпархії о. Дми-

тро Григорак, ЧСВВ, Протоігумен Провінції Найсвятішого Спасителя в Україні, о. Йоанікій Чверенчук, ЧСВВ, багаторічний директор о. Іван Майкович, ЧСВВ, Керуюча справами райдержадміністрації п. Галина Вікарчук, батьки і родичі колегіантів та багато інших гостей.

Цього року у Колегіумі 42 випускники, а загалом їх було 602.

Свято розпочалося винесенням державного прапора України і прапора Колегіуму та виконанням державного гімну України.

Після цього зі словами вітання до випускників звернувся директор Колегіуму п. Богдан Суширибa, який також вручив похвальні грамоти та дипломи переможцям та призерам різноманітних олімпіад та спортивних змагань. Надзвичайно приємно, що переможців і призерів було дуже багато, а дехто отримав по декілька грамот і дипломів.

Опісля зі словами вітання та побажань до колегіантів, а основне – випускників, педагогічного колективу, батьків звернулися о. Дмитро Григорак, ЧСВВ, о. Йоанікій Чверенчук, ЧСВВ та о. Іван Майкович, ЧСВВ, як вже було сказано, багаторічний директор цього колегіуму.

Після цього зі словами вітання до колегіантів, педколективу, батьків та всіх присутніх звернулася керуюча справами Бучацької райдержадміністрації п. Галина Вікарчук.

Від імені класних керівників, склала свої вітання п. Оксана Сидорчук, котра привітала всіх випускників із завершенням навчання та побажала подальших успіхів на їхньому життєвому шляху.

Потім зі словами вдячності від імені всіх випускників до батьків, вчителів, духовних наставників звернувся випускник Володимир Коваль, який подякував усім за все те, що вони дотепер отримали в житті.

Зі словами вітання до випускників звернулися учні десятих класів, які побажали своїм старшим колегам успіхів у житті та здійснення всіх їхніх мрій.

Від імені всіх батьків, до випускників звернулася п. Іванна Гриненко, котра привітала дітей з осягненням чи не першої вершини в їхньому житті та побажала подальших злетів і Божого благословення.

Перед самим завершенням урочистості зі словами вдячності звернулися випускники 2010 року.

Урочисте свято останнього дзвоника завершилося занесенням державного прапора України і прапора Колегіуму та виконанням державного гімну України.

Відтак, за традицією, випускники ввійшли до храму на молитву і благословення попід вишивані їхніми матерями рушники, котрі тримали над їхніми головами батьки. У храмі колегіанти виконали гімн Колегіуму «Владико отче» та заспівали Богородичну пісню «Під Твою милість». Опісля Апостольський Адміністратор Бучацької єпархії о. Дмитро Григорак, ЧСВВ уділив благословення та окропив святою водою.

Свято завершилося спільною фотографією перед храмом.

Нехай же Христос Господь благословить наших випускників у дорогу життя та допоможе їм віднайти своє покликанння і найкраще його зреалізувати. ■

МОНАСТИР СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ В УЛАШКІВЦЯХ

На галицькому Поділлі, в мальовничій долині ріки Серету знаходиться село Улашківці. Над селом на високому правому березі височіє монастир, і монастирську церкву видно за десятки кілометрів. Під самим монастирем пробиваються джерела, вода яких, за розповідями місцевих мешканців, цілюща й особливо помічна при очних недугах.

Монастир відомий численними відпустами. Зокрема, у 1737 р. від Атаназія Шептицького, на той час митрополита, був виклопотаний Йосифом Брилінським відпуст на честь Благовіщення Найсвятішої Діви Марії, а відпусти на Різдво Найсвятішої Діви Марії та Різдво св. Івана Хрестителя були вже такими давніми, що в 1770–их роках, коли почала писатись монастирська хроніка, про це не можна було одержати ніяких відомостей. Був ще один, четвертий відпуст на Преображення Господнє, але коли розібрали однойменну каплицю, що стояла над печерою, то відпуст той занепав.

8 вересня 1765 р. в монастирі відбулася чи не найважливіша за всі роки існування монастиря подія – від родини Раціборських урочисто передано чудотворну ікону Найсвятішої Діви Марії. Тоді ж на образ справлено дві срібні корони, які коштували 140 польських золотих. Третя корона, виготовлена тоді ж для образу святого Івана Хрестителя, коштувала 34 золоті.

Чудотворна ікона Найсвятішої Діви Марії мальована на полотні за зразком відомої Ченстоховської (Белзької) Богоматері. Датується, за деякими даними, 1678 р. Ікона ця ще чекає на свого дослідника.

З часу передання монастиреві чудотворного образу, стає свята обитель поруч з Зарваницею найбільшим відпустовим місцем усього Поділля.

У 1860 р. в Улашківцях освячено перший камінь під нову церкву, а посвячення церкви відбулося 20 вересня 1867 р.

Великий вівтар вирізьбив, визолотив й розмалював П. Лесікевич. Він же виставив малий іконостас і два побічні вівтарі св. Василія Великого і св. Івана Хрестителя, які збереглись до сьогодні. Він же вперше розмалював церкву. Зі старої церкви до нової перенесено лише чудотворний образ, а

■ Улашківська Чудотворна ікона Пресвятої Богородиці.

решту продано й роздано до інших церков. Також в теперішній церкві знаходиться ікона св. Івана Хрестителя зі зруйнованої каплиці.

Слід згадати ще один відпуст – св. Онуфрія Пустинножителя, відновлений 1870 р., бо за переданням десь тут знаходилась і його каплиця. Нову каплицю св. Онуфрія влаштовано під каплицею св. Івана Хрестителя.

Вкінці 1980-их років у відновленні монастиря велику роль відіграли миряни. Деякі з них їздили по селах, розповсюджували фотографії монастиря і збирали пожертви на святу обитель. Після відродження у 1990 р. монастиря багато старань і праці вкладає у відбудову його духовного життя настоятель о. Теодозій Крецул, ЧСВВ, котрий також не залишає без духовної опіки парафіян села Милівці.

Кваліфікованої праці реставраторів потребує монастир, зокрема монастирське приміщення, де в радянські часи були помешкання людей, а також каплиця Різдва св. Івана Хрестителя, що знаходиться в руїні. Слід подумати й про відбудову монастирських мурів.

Та ми віримо, що завдяки заступництву Пресвятої Богородиці, чудотворний образ якої знаходиться в церкві, а також св. Івана Хрестителя, ім'я котрого носить монастир, святу обитель буде відновлено. ■

ОТЕЦЬ ЄРОНІМ ЄВГЕН КОКОЦЬКИЙ, ЧСВВ

(*3.01.1921-+15.05.2010)

Євген Кокоцький народився 3 січня 1921 р. у Львові у родині Стефана Кокоцького і Софії Мізеровської. У родині були ще двоє дітей: сестра Ярослава та брат Богдан. Святу Тайну Хрещення малому Євгенові уділив о. Каштанюк 22 липня 1922 р. у храмі св. Параскевії П'ятниці. Спершу кілька років Євген Кокоцький навчався у львівській приватній школі ім. Шашкевича, а пізніше – у державній школі з польською мовою навчання, у якій українською мовою велися лише уроки з релігії. Євген закінчив школу напередодні війни у 1939 р.

Під час німецької окупації він працював у будівельній фірмі, якою керував батько. За радянської влади закінчив спецшколу і почав працювати на хлібозаводі, де завідував відділом. У 1956-61 рр. навчався в Львівському технікумі промислового і цивільного будівництва, а згодом працював інженером по техніці безпеки у Міській раді. Одружився зі Стефанією Мищишин із Самбора.

На квартирі Євгена Кокоцького по вул. Науковій у м. Львові поступово організувався підпільний центр, де збиралися єпископи й священики (Вл. Федорик, Вл. Дмитерко, Вл. Тимчук і його брат о. Єронім, о. Макарій Грень та інші). Там служилися Служби Божі, діяв осередок Апостольства Молитви і василіянська підпільна семінарія.

Після смерти дружини Євген вступив до підпільного монастиря 1 лютого 1980 р., а новіціят розпочав під проводом о. Макарія Греня 19 серпня 1980 р., тимчасову професію склав 1 лютого 1982 р., довічну – 1 травня 1987 р. на руки о. Єроніма Тимчука. Філософії й богословських наук навчався теж підпільно. Нижчі свячення прийняв 15 травня 1983 р. з рук Вл. Софрона Дмитерка, дияконські – 5 квітня 1984 р. та священичі – 2 червня 1984 р. «Я дуже вдячний Богові за ту ласку, що я отримав, я недостойний того, що Бог мене так провадив. Я так хотів бути священиком, думав, що вже ніколи не буду. Женився, думав, вже все пропало, пішли діти. А Бог знайшов місце, час, забрав жінку мені…» – згадував пізніше Євген Кокоцький, а в Чині святого Василія Великого – о. Єронім. Від часу свячень працював переважно у Львові під псевдонімом «інженер», був провідником Апостольства Молитви. Вдома мав фотолабораторію: роздруковував і розповсюджував духовну літературу та календарі. Не раз отця спіткали перевірки під виглядом паспортного режиму, але Боже Провидіння завжди оберігало від чогось гіршого.

Наприкінці 80-х років був активним учасником заходів по легалізації УГКЦ, повернення Преображенської церкви, храму й монастиря св. Онуфрія.

До 12 лютого 1990 р. працює у монастирі св. Онуфрія у Львові, після чого отримує призначення економом до Кристинополя (Червонограда). У Кристинополі, крім душпастирських обов'язків, відновив і провадив Апостольство молитви. З 22 листопада 1993 р. о. Єронім – духовний провідник Апостольства молитви й Марійської дружини. Стараннями о. Єроніма біля монастиря св. Юрія для катехизації й занять було набуто колишній кінотеатр. Отець Єронім започаткував будівництво храму св. Йосафата у Червонограді.

В серпні 1997 р. о. Єроніма переводять до Дрогобицького монастиря, а з 20 серпня 2001 р. він знову повертається до монастиря св. Онуфрія у Львові, де виконує обов'язки сповідника. Останні десять років свого життя прожив у монастирі св. Онуфрія у Львові, з яких п'ять – під наглядом отців та братів. В 2006-2007 рр. за ним доглядали брати в студійному домі в Брюховичах, потім – теперішній отець Теодор Лев, брати Вартоломей Яремко та Піо Франішин. Наприкінці квітня 2010 р. о. Єроніма перевезли до Крехівського монастиря, а 15 травня цього ж року, після різкого погіршення стану здоров'я, отець віддав Богові душу. Похоронні відправи відбулися в Святоонуфріївському монастирі у Львові 16-17 травня. 17 травня 2010 р. співбрати по Чину та рідна сестра Ярослава провели покійного раба Божого ієромонаха Єроніма в останню дорогу Божественною Літургією. Похований поруч о. Йосафата Воротняка на Малехівському кладовищі. Вічна йому Пам'ять! ■

РЯТУВАТИ МАЛЕНЬКЕ ДИВО

о. Роман БЕЗПАЛЬКО

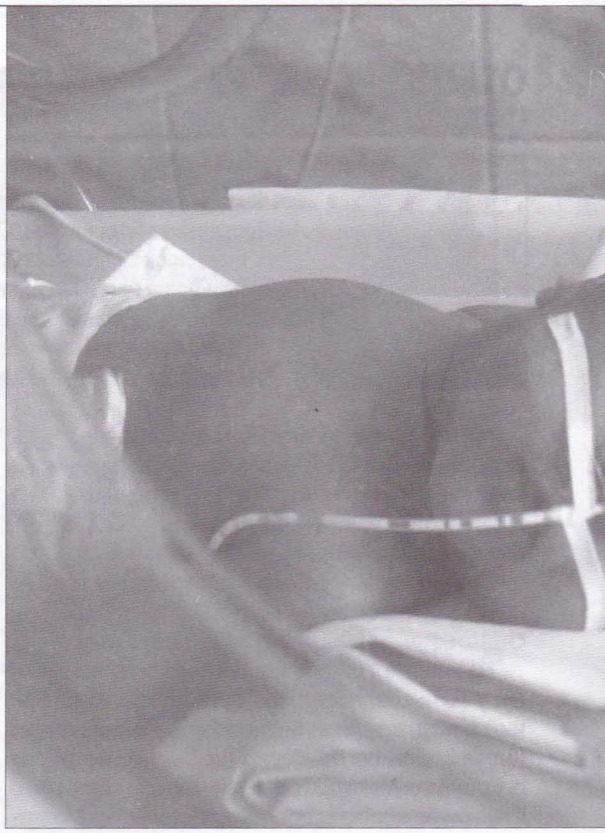

Щороку 1 червня в Україні, як і в усьому світі, відзначають Міжнародний день захисту дітей. Діти – наша надія, сенс нашого життя, маленьке диво, яке потребує захисту, плекання дорослих. На стороні дитини – Божа любов, любов батьків, нові досягнення медицини. Наша сьогоднішня розмова торкатиметься проблеми виходжування недоношених немовлят. Останнім часом навколо цієї проблеми точаться суперечки. Чи доцільно виходжувати 500-700-грамовий передчасно народжений плід? Чи є гарантія, що дитина виросте здоровою? Яка поведінка лікаря є моральною при прийнятті рішення про надання чи ненадання допомоги передчасно народженим немовлятам? До розмови ми запросили лікаря-неонатолога, завідуючу відділом Львівського обласного неонатального Центру п. Ольгу Децик та докторанта біоетики Римського університету Regina Apostolorum Тетяну Босу.

– Чи мають під собою ґрунт думки про недоцільність виходжування недоношених немовлят?

Ольга Децик: Гадаю, такі думки в християнському суспільстві не мають права на існування. Якщо йдеться про те, чи рятувати маленьке життя, то відповідь лікарів одностайна: звісно, рятувати. Кому довелося побувати у нашому Центрі, той пережив велике зворушення і подив, бачачи, як маленькі тільця вагою 700-800 грамів у прозорих кувезах тягнуться до життя, як весняні паростки до сонця. З якою любов'ю доглядає їх медперсонал! І кожне повернення дитинки додому (за таких умов як: задовільний загальний стан, маса тіла не менше 2000 грам, вміння самостійно смоктати груди чи пляшечку, наявність рефлексів періоду новонародженості, відсутність потреби у додатковій подачі кисню) – справжнє свято у відділі.

На думку багатьох неонатологів, пологовий зал не є найкращим місцем, щоб приймати рішення надавати чи не надавати медичну допомогу немовляті, народженому передчасно. Водночас реанімація немовляти могла б дати час для кращої оцінки клінічної ситуації, побачити реакцію новонародженого на інтенсивне лікування та зважити шанси на виживання.

Тетяна Боса: Проблема догляду та лікування недоношених дітей стає в біоетиці не менш складною, ніж у клінічній практиці. Зважаючи на делікатність ситуації, але передусім на потребу в невідкладності медичного втручання, видається доволі важким завданням виробити загальні принципи та критерії.

У світовій практиці існують три основні підходи до надання медичної допомоги недоношеним дітям:

– статистичний підхід (поширений у Швеції) полягає у ненаданні медичної допомоги

в ситуаціях, що статистично закінчуються смертю новонародженого;

– прогностично-індивідуальний підхід (поширений в Англії) передбачає припинення лікування у випадку погіршення клінічної ситуації новонародженого;

– підхід терапевтичної активності (найбільш поширений у деяких європейських країнах та США) вимагає початку лікування новонародженого у будь-якому випадку, незалежно від клінічної картини та можливого негативного прогнозу.

Хочу підкреслити, що в останні роки в таких країнах як Голландія, Франція, Англія спостерігається тенденція не реанімувати дітей (22-23 тижні), нормальний розвиток яких був перерваний передчасним народженням (класифікуючи їх як такі, що з великою вірогідністю ризикують залишитися інвалідами), так і дітей з вадами внутрішньоутробного розвитку.

– Розкажіть, як налагоджена справа виходжування недоношених дітей на Львівщині?

Ольга Децик: Вдамся до короткої історичної довідки. 16 жовтня 1909 року у м. Львові (вул. Чернігівська, 5) була відкрита перша клініка дитячих хвороб медичного факультету Львівського університету. Протягом усього часу в стінах першої дитячої клініки на Західній Україні лікували важкохворих дітей з цього регіону.

З 1976 року в приміщенні дитячої клініки створено відділення для виходжування передчасно народжених дітей. У 1996 році відділ набув статусу Львівського обласного неонатального Центру.

Протягом 1992-2002 рр. розвинулося партнерство між ЛОКЛ і Фундацією Охорони Здоров'я Генрі Форда у Детройті (США). За цей період вперше в Україні відкрився навчально-тренувальний центр реанімації новонароджених.

Успішна реалізація програми співпраці з США у листопаді 1997 року була відзначена дружинами президентів України і США Людмилою Кучмою та Гілларі Клінтон, котрі побували у відділенні.

У 2008 році після проведення капітального ремонту, закупівлі найефективнішого сучасного медичного обладнання в цьому корпусі відкрито Обласне відділення інтенсивної терапії недоношених новонароджених дітей на 12 ліжок з виїзною неонатальною бригадою. Це відкриття набуло особливої актуальності у зв'язку з переходом України на виходжування немовлят масою тіла від 500 грамів.

– А які теоретичні напрацювання у цій царині має, наприклад, Італія?

Тетяна Боса: Національний комітет Італії з питань біоетики сформулював деякі принципи, що мають за мету координувати дії лікаря не тільки щодо медичного втручання, але й у сфері людських відносин. Ось деякі із них:

– оцінка життєвих параметрів при народженні не може бути вирішальною та служити виправданням, щоб не розпочинати терапію;

– сам факт, що новонароджений після реанімаційної терапії може бути уражений непо-

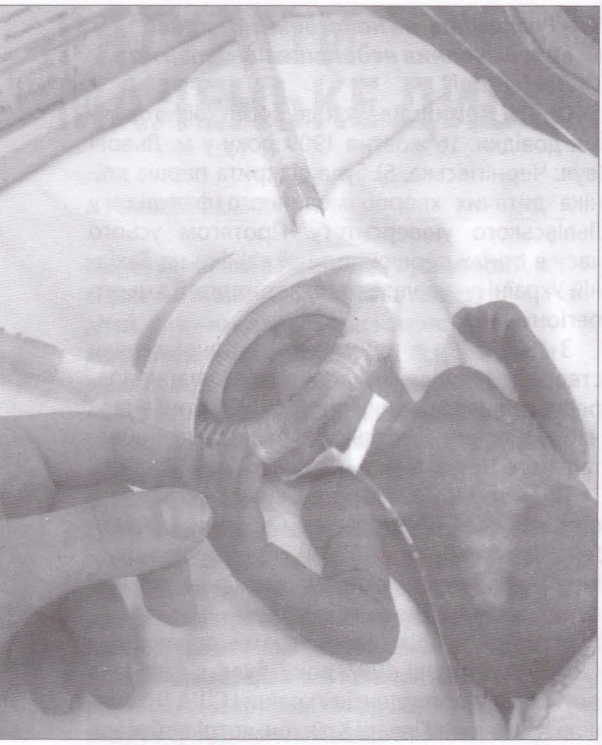

вноцінністю, зумовленою передчасним народженням та пошкодженням головного мозку, не може бути доказом марності лікарського втручання. Рішення лікар може прийняти лише на основі знань, переконань, у відповідності до професійного досвіду;

– з іншого боку, лікар може утриматися від медичного втручання, діагностуючи недостатню життєздатність новонародженого на основі клінічних параметрів;

– головний критерій, на якому повинні ґрунтуватися усі рішення щодо новонародженого – це захист життя дитини, яка не може обмежуватися у своїх людських правах тільки тому, що народилася раніше фізіологічного терміну;

– батьки мають право на всю необхідну інформацію про стан здоров'я дитини;

– комітет вважає, що реанімувати недоношену дитину не має сенсу у випадку, коли смерть немовляти неминуча, а інші види терапії (окрім паліативної) набувають характеру агресії, навіть якщо батьки вимагають продовжувати терапію.

– Із усього сказаного можна зробити висновок, що суспільство не цілком розуміє всю важливість проблеми і не може собі навіть уявити великої подвижницької праці лікарів, що виходжують ці крихітні створіння…

Ольга Децик: Проблема й справді велика. Зокрема, стосується вона медикаментозної підтримки таких дітей. Тут, на жаль, багато лягає на плечі батьків, оскільки лікування саме цієї категорії немовлят потребує великих затрат. Та ми не припиняємо роботи з пошуку спонсорів, які б допомогли з обладнанням і з ліками. Для цього створений Львівський благодійний фонд «Немовля».

Великим досягненням є створення транспортної неонатальної бригади (лікар-неонатолог, медична сестра і водій), яка з пологового будинку доправляє дитину в наш неонатальний Центр. Спочатку у відділення інтенсивної терапії недоношених дітей, коли дитина є глибоко недоношена і практично всі системи органів недорозвинуті.

Ми також розпочали спостереження за дітьми, які були нашими пацієнтами. Ця робота полягає у розсиланні анкет сім'ям і в подальшому вивченні розвитку таких дітей. Хочу сказати, що наші дітки ростуть здоровими, повноцінними, а випадки інвалідності зустрічаються не частіше, ніж у дітей, народжених доношеними. Це велика Божа ласка – дати лікарям збагнути середники, що рятують недоношених немовлят. Це знак, який говорить сам за себе.

Тетяна Боса: Завдання медицини – завжди опікуватися хворим, зцілити, коли це можливо, намагаючись подолати межу, що являє собою хвороба. А у важливих справах не буває легких рішень, тому не варто шукати їх і в цьому випадку. Українська мудрість твердить: «Сім раз відмір, один раз відріж», а тут треба відміряти і відміряти… Саме таким принципом повинні керуватися усі, хто кожного дня стає перед вибором, що стосується життя, людського життя.

– Дякую за розмову. ■

ЗВ'ЯЗКИ МІЖ ПСИХІЧНИМ І ДУХОВНИМ

Віктор ПОЛЄТКО

Буття теперішньої людини і суспільства передбачає незнані раніше темпи змін, швидкості прийняття рішень, реакції на будь-які події. Це правило проникає у всі сфери життя і скрізь має свої наслідки: позитивні чи негативні.

Від адаптації до вимог часу залежить не лише показник загального розвитку цивілізації, а й місце і статус кожного. Така система, незалежно від її загальної економічної доцільності, передбачає орієнтування на споживацький спосіб життя, коли самоціллю стає забезпеченість благами цивілізації. Це не може не спровокувати, з одного боку, спад важливості духовного життя, а з іншого – втрату стабільних орієнтирів, на котрі могли б озиратися всі. Звідси, на переконання автора цього тексту, походить проблема нерозуміння і нерозділення духовної і психічної сфери. Крім згаданого чинника, на ситуацію вплинули й інші, як наприклад, хибне трактування низки наукових відкриттів, впливу на громадську думку далеко несвідомих людей та багато інших. Внутрішні світоглядні деформації в суспільстві, індивідуальні, колегіальні та й, зрештою, глобальні кризи змушують серйозно ставити питання духовного занепаду та темноти. Духовність є непотрібною, невигідною, для неї немає місця. Проте величезний простір в свідомості людей, що колись безумовно заповнювався духовною дійсністю, мусить бути задіяним. Вихід знайшовся автоматично – психологічні інтерпретації. Духовне стало психічним, нематеріальне – продуктом інтелекту, духовна криза – психічною, священик – психологом. Проте, наскільки вони взаємозамінні? Та й чи взаємозамінні вони взагалі? Якщо так, то де проблема? Якщо ж ні, то звідки беруться непорозуміння? Крім цих питань є ще багато інших, на які дана стаття мала б дати відповіді. У цьому тексті знаходяться лише кілька основних акцентів, які мали б показати проблему з досить незвичного ракурсу. Хоч тут і неможливо повністю абстрагуватися від наукових дефініцій, та більшість тексту складає все таки суб'єктивний елемент, викристалізований внаслідок попереднього досвіду автора. Дана стаття є не стільки пропозицією нового підходу до розв'язання поставленої проблеми, скільки демонстрацією грубої помилки у теперішніх її вирішеннях.

Для початку, не вдаючись до довгих історичних екскурсів, хотілося б оглянути загальну картину тих ролей, яку виконувала в нашому ще значним чином консервативному суспільстві Церква, але тільки щодо індивіда. Протягом багатовікового плекання духовної ідентичності слов'янських народів, сформувалося розуміння церковних осіб як компетентних у всіх ділянках знавців, що знають відповіді на всі питання і говорять мало не в авторитеті Бога. Церква як споруда завжди була центром кругообігу життя, чинником, що об'єднував спільноту, місцем душевного спокою і комфорту. Навіть попри довгий період переслідувань, не вдалося остаточно знівелювати авторитет Церкви у питаннях, безпосередньо не пов'язаних з її місією спасіння людини. Священик завжди був першим порадником і останньою інстанцією, до якої зверталися перед прийняттями тих чи інших рішень на всіх рівнях. Загальна підготовка та, найчастіше, споглядальний спосіб життя клиру робили його основним джерелом впливу на рішення людей, що давало можливість застерегти останніх від необдуманих дій і уникнути поганих наслідків.

Отож, питання, про яке тут йтиметься далі, стосується вибору людини, що гостро постане в Україні років за десять. До кого йти запорадою: до священика чи психолога? Це питання вже давно спричинило конфронтацію на Заході, будучи одним з тих, що примусили релігію вступати в боротьбу за виживання. В нашому ж контексті майбутнє виглядає ще більш туманним, оскільки дуже важко щось більш-менш точно прогнозувати. Крім того, стереотипність у нас стоїть значно вище, а тому на її подолання потрібно більше часу. Проте, все це лише вершина айсберга. Суть полягає в співвідношенні між релігійністю і психологією, чи, вірніше, демаркаційною лінією між духовним та психічним. Очевидно, що не йтиметься

про ствердження чи заперечення легітимності одної та іншої сфер. Вони обидві своєю стійкістю довели право на існування в різні періоди історії і сумніватися в їх правоздатності панувати у своїх ділянках нам не доводиться, але… Якими є ці ділянки? Чи пов'язані вони між собою? Чи можна провести межу між ними і де вона проходить? І знову багато питань…

Важко не помітити, що психологія займає дуже специфічне місце в системі наук. З одного боку, вона близька до біологічних дисциплін, оскільки займається теоретичним і прикладним дослідженням одного з елементів життя індивіда. Крім того, техніки, що використовуються в психології, інколи мають біологічні принципи дії. З іншого боку, психологія резонує з філософськими дисциплінами, бо використовує подібну методологію і сфери зацікавлень теж дуже часто переплітаються між собою. Її теоретична база однозначно лежить у площині філософії. Психологію частково можна віднести і до суспільних наук, оскільки дослідження соціальних груп різного типу і розміру належить до окремої ділянки сучасної психології. Цього достатньо для того, щоб спостерегти глибоку міждисциплінарну природу такого знання. Психологію переважно детермінують як науку про природу людської психіки. Сама ж психіка означає індивідуальну суб'єктивну проекцію навколишнього світу на різні рівні свідомості людини. Здавалося б, що все нормально. Навколишній світ, що більше чи менше піддається експериментальному спостереженню та аналізу. Людська свідомість, принаймні у традиційному значенні, теж інтерпретується за допомогою подібних операцій. Проте, сама проекція дуже нагадує нематеріальну. Вона вже не так легко зазнає подібної наукової експлікації, рівно як і більшість психофізичних станів, котрі не зводяться до фізіології. Додавши до цього повну невивченість сфери підсвідомого і несвідомого, методом пошуку найпростішої гіпотези приходимо до висновку, що все це – проблеми релігії. Звідси, духовність – недостатньо вивчена ділянка психології.

Проте різниця все таки є. Духовність не є продуктом діяльності мозку людини, на відміну від психічних явищ. Аргументів, що їх дає сучасна психологія, було б достатньо для ствердження протилежного, якби духовність базувалася на емоційних процесах чуттєвої сфери. Цей стереотип про духовність як психофізичні стани піднесення чи, навпаки, пригнічення внаслідок медитаційних вправ чи багатоденного посту, швидше стосується певних захворювань, ніж духовності. Це вже навіть не психологія, а, швидше, психіатрія. Очевидно, духовність може містити все вищеперелічене, але вона ніколи не зводиться до цього. Насправді, духовність передбачає раціональність та діалогічність. Явища, що походять з духовності або, принаймні, накладаються на неї, мало в чому контактують з емоційними проявами. Останні, як максимум, є фізичними наслідками духовних досвідів.

Психічний процес має бути сутнісно спрямований «на себе». Психіка ставить в центр власне «ego» за природою. Психіка робить чітке розрізнення між своїм «простором» та будь-якими зовнішніми предметами, явищами, особами, ситуаціями і т.д. Ідея психології і полягає у відношенні, де риска завжди проходить між «я» та «все інше». Наскільки б цинічно це не виглядало, але психічні архетипи створені саме в такий спосіб. Всі інші моделі позиціонування особи є наслідками соціалізації та впливу інтелекту. Незалежно від ступеня інстинктивності психічного, мусимо визнати його інстинктивне походження. Духовність же, на відміну від психіки, зорієнтована не на власну особу, а на другу сторону діалогічності – Творця. Більше того, у здорових формах духовності людина не акцентує навіть на особистому контакті з Богом, спрямовуючись на нього. Така духовність передбачає колегіальність спасіння, напрямлення своїх духовних інтенцій до Бога, але мислення себе як невіддільну складову всього Творіння, всього буття. Акцентування на «я», що не може сприйняти дійсності, стоїть перед вічними проблемами, відчуває брак чого-небудь, не знаходить свого місця в суспільстві чи навпаки, перебуває в позитивних настроях, не може бути аспектом духовності. Вони можуть бути наслідками духовних станів, але самі ніколи не є духовними станами.

Ототожнення двох обговорюваних сфер неможливе ще й тому, що воно порушує статичну антиномію (протиставлення) матеріального і нематеріального (існування останнього вже давно ніким всерйоз не заперечується). Проте, мусимо визнати та пам'ятати у діалогах з атеїстами, що

воно ще не гарантує, а тому не може бути аргументом на підтвердження наявності духовної реальності). Проте, це аж ніяк не означає, що психічне дорівнює першому, а духовне – другому. Як вже згадувалося, фізичні їх вияви часто накладаються. Різниця в першу чергу полягає у спрямованості на ту чи іншу сторону антиномії та у джерелах витоку, що, власне, і є сторонами антиномії.

Виходячи з таких незамислуватих роздумів, можна ставити питання про зв'язки між психічним і духовним. Цей дискурс розвивається у двох головних напрямках: інтелекту і моралі. Перший чинник певним чином регулює і психічні процеси, і духовні акти. Соціалізація індивіда полягає якраз в тому, щоб утвердити контроль над психічним, що здійснюється розумом. З іншого боку, інтелект є критичним засобом для релігійних практик. Духовність мусить коригуватися раціональним фактором, оскільки саме раціональність є гарантом правдивої духовності. Напевно, є й інші нитки зв'язку, про які тут не йдеться.

Проте справжнім «яблуком розбрату» в межах обговорюваної проблематики є проблема етики. Саме мораль знаходиться на стику психічних і духовних явищ. Саме мораль є, частково, наслідком першого та передумовою другого. Психологічні чинники впливають на елементи етичної системи (мотивації, свобода вибору, формування і виховання цінностей, відповіді за них), які, в свою чергу, впливають на рішення і вчинки людей, що мають своє моральне забарвлення. В християнській концепції ці вчинки мають прямий зв'язок з духовністю. І справді, етика пов'язує дві сфери. Будь-який контакт людини, незалежно від об'єкта, яким може бути Бог, ближній, природа чи сама людина, передбачає формування відносин у сфері моралі. А прикладна психологія приділяє надвелику увагу дослідженню таких відносин, систематизуючи їх власними категоріями, формуючи власні інтерпретації, але, як вже згадувалося, з перспективи спрямованості суб'єкта «на себе». Релігія, в свою чергу, використовує ті самі категорії для формування особливого аспекту релігійності – духовності. Це явище властиве лише вищим формам релігії. Під духовністю слід розуміти не визнання певного формату віровчення, не здійснення обрядових практик, а певний спосіб життя. Духовність є життям у чеснотах, а чеснота – здатність систематично творити добро. Духовність не є синонімом до нематеріальності. Інколи можна почути протиставлення матеріального духовному. Воно найправдоподібніше виникає тоді, коли хтось стверджує існування іншої реальності на противагу матеріальній, використовуючи при цьому термін, пов'язаний з релігійними асоціаціями. Однак, хоч і духовна реальність є нематеріальною, та духовність передбачає зовсім звичний спосіб життя із звичними проблемами. Якщо ототожнити духовне з психічним, то духовність стане комплексом інтелектуальних, вольових та емоційних станів. Все це, рівно ж як і духовність, про що вже йшлося, є нематеріальним.

Духовність не є інтелектуальною площиною, бо духовним ідеалом стає інтелектуальний геній, а це – абсурд. Таким самим абсурдом є волюнтаризм та сентименталізм, як виміри духовності, про що стали останнім часом багато писати на Заході. Молитва теж не може зводитися до психофізичних медитацій. Ціллю духовності не є досягнення короткочасних контактів у кращому випадку з Богом. Медитації, що часто розуміються як типи духовності або ж високий показник духовної досконалості, мають на меті введення особи у стан спокою та екстазу. Духовне життя, натомість, не має подібної цілі. Більше того, така мотивація у духовному житті є згубною. Молитва, отже, не є психічним станом, а, швидше, станом підпорядкування психічної реальності вищій – духовній. Дехто вважає, що тотальне відокремлення психічного від духовного чи навпаки, заміна одного іншим спричинене тим, що духовність не в змозі включити в себе кризові стани. Справжня духовність містить і страждання, надаючи їм відповідне місце в житті та відчитуючи в них певну раціональність. Формальна логіка вбачає ідеал в споглядальному споживацькому способі життя, проте, настав час вийти з-за меж формальної логіки. Духовність ніколи не може йти врозріз з раціональністю в засадничих речах, але раціональність в даному випадку поступається. Не факт, що нормальним психічним станом є стан комфорту. Не факт, що лише у станах психічної задоволеності можна зростати духовно. Однак, фактом є те, що ціллю і духовності, і психіки в усіх її проявах (тут з них домінували два: інтелектуальний та емоційний) є самосповнення. Духовне самосповнення не зале-

жить від психічного, а от психічне прямо залежить від духовного. Отож, духовність є пріоритетною. Священик не є психологом. Священик може, але не повинен давати психологічних консультацій. Справа священика – задати правильний вектор духовного життя мирянин. Важливо не переплутати одного з іншим. Не менш важливо подолати стереотип непомильності священика у справах, що не мають жодного відношення до його компетенції. Духовний отець авторитетно навчає або дає поради у питаннях віри, моралі та духовності. В інших випадках немає підстав абсолютизувати значущість слова священика, щоб згодом було кого звинувачувати. Психолог, натомість, має свою сферу компетентності. Якщо він накладає на духовну реальність звичні для нього категорії, то, найімовірніше, приведе пацієнта до поганих наслідків. Змішування розрізненого, хоч і пов'язаного, шкодить обом сферам однаковою мірою. Проте, нерозв'язана психічна криза – втрата щастя на певному проміжку часу, а от нерозв'язана духовна криза… ■

МІСІЯ МИРЯН У ЦЕРКВІ: СВЯЩЕНСТВО

Продовження.
Початок у ч. 1-5 за 2010 р.

Іван КОБАСЯР

В загальному священстві, яке виходить з Таїнств Хрещення і Миропомазання, існують різні покликання. Воно стає також фундаментом і для покликання до священства. Ті, котрі прийняли Таїнство Священства або склали чернечі обіти, залишаються членами народу Божого. Люди з різними покликаннями працюють разом у винограднику Господньому і всі реалізовують різні харизми, «бо кожен у своєму єдиному і неповторному особистому існуванні поіменно покликаний дати свій власний вклад для приходу Божого Царства».

Загально прийнятою думкою є те, що священики відповідають за виконання своїх обов'язків перед народом і церковною владою. Проте зовсім не згадується те, що вірні мають бути відповідальні за покликання до священства. Тому Іван Павло II в післясинодальному Апостольському посланні про формацію капеланів в сучасному світі Pastores dabo vobis (надалі PDV) пригадує, що вся Церква відповідає за народження і дозрівання покликань до священства. Другий Ватиканський Собор в Декреті про священицький вишкіл Optatam totius також чітко підтвердив, що «обов'язок сприяння покликанням належить до всієї християнської громади, яка повинна це здійснювати життям вповні християнським».

Тим, що християнська громада, яка є відповідальною за нові покликання до священичого стану складається з вірних, чинить самих мирян відповідальними за ці покликання. Особливо до цієї місії зобов'язана християнська сім'я, яка на підставі Таїнства подружжя,

бере участь у виховній місії церкви. Справа сім'ї повинна продовжуватись і в інших середовищах, де виростає дитина. Наприклад, школа повинна давати поштовх, щоб молода людина несла Божу волю через правильний вибір стану свого життя, який буде найбільш відповідальний для неї. Іван Павло II звернув увагу на величезне значення різних груп і рухів, які є непоганим ґрунтом для народження і дозрівання покликань, і велику роль в цьому світських викладачів і вихователів.

Узагальнюючи, корисними і потрібними стануть слова повчання про покликання і місію мирян Christifideles laici, що «жодний талант, навіть найменший не може бути прихований і не може залишитися невикористаним (Мт 25, 24-27)». Тому участь в Таїнствах складає основу життя християнина, освячуючи і наповнюючи його духовною силою.

УЧАСТЬ У ПРОПОВІДІ

Папа Іван Павло II говорить про участь мирян в місії Церкви слова притчі з Євангелія: «Я вас призначив, щоб ви йшли і плід приносили» (Ів 15, 16). Такими самими словами, Понтифік, і починає третій розділ свого післясоборового послання Christifideles laici, для того щоб розглянути ідею співвідповідальності мирян, яка випливає з місійної природи єднання всіх у Христі. Миряни, як гілки, котрі виростають з виноградної лози, набираючись життя, повинні приносити плоди: «Я виноградина, ви – гілки. Хто перебуває в Мені, а Я в ньому, – той плід приносить щедро» (Ів 15, 5). Саме це приношення плоду є свідченням єдності. Про тих, які не є в єдності, євангелист говорить: «Кожну в мені гілку, яка не приносить плоду, відрізує Він [Отець] (Ів 15, 2)».

Пророче покликання з своєї природи має суспільний вимір. Бути пророком, означає бути апостолом і свідком Христа. Миряни «вчленені в Таїнственне Тіло Христове, скріплені в миропомазанні силою Святого Духа, самим Господом відпоручаються на апостолят». Поручення, яке дав Ісус апостолам перед своїм відходом, має загальний вимір. Тобто слова: «Та ви приймете силу Святого Духа, що на вас зійде, і будете моїми свідками в Єрусалимі та Самарії й аж до краю землі [...]» (Ді 1,8) відноситься до всіх членів церкви. Для того, «щоб Божа спасительна благовість була пізнана й прийнята всіма людьми і на цілій землі».

В теперішній час є велика необхідність проповіді. Необхідність полягає в тому, що «цілі країни і народи, у котрих релігія і християнське життя колись процвітали і дали початок спільноті живої і динамічної віри, сьогодні підлягають важкому випробуванню, а часами – процесу радикальних змін внаслідок поширення байдужості, секуляризму і атеїзму». Місце проповідництва є не тільки там, де вже нічого не залишилось з колишньої побожності, а й там, де досі є традиції народної побожності і релігійності. Бо лише новий процес поширення Христового Євангелія «може забезпечити розквіт чистої і глибокої віри, здатної надати тим традиціям сили, яка вестиме до справжньої свободи». Про роль мирян в процесі нової євангелізації Іван Павло II пише: «У цьому завданні Церкви миряни, силою їх участі в пророцькому уряді Христа, беруть активну участь. Їм, зокрема, належить свідчення про те, як християнська віра дає єдино повну відповідь, котру усі більш чи менш свідомі приймають і котрої прагнуть, на проблеми, які життя ставить перед кожною людиною і кожним суспільством. Миряни можуть виконувати те завдання за умови, що зуміють подолати розбіжність між Євангелієм і власним життям, надаючи усім своїм діям у сім'ї, праці, суспільному житті відповідальності, властивої такому життю, котре набирається натхнення з Євангелія і в ньому знаходить силу для того, щоб вповні реалізуватися».

Апостольство вірних може мати різні форми. Так, згідно Apostolicat actuositatem, «миряни можуть виконувати свою апостольську дію чи то на одинці, чи об'єднані в різних спільнотах». Але за цим же Декретом, як окремі форми апостоляту можна виокремити: свідоцтво християнського життя, апостолят слова і публічне богопочитання. Ці форми, хоча і мають в своїй суті відмінності, але через них у специфічний спосіб відбувається апостолят мирян. Для того, щоб побачити

специфіку цих форм требу коротко оглянути кожну зокрема.

СВІДОЦТВО ХРИСТИЯНСЬКОГО ЖИТТЯ

Вірні, на підставі участі в пророчій місії Христа є здатними і зобов'язаними до того, щоб давати свідоцтво своєї віри через приклад власного життя, тобто через свої вчинки. Ці діла повинні бути вчинені з віри, надії і любові. Християни є «маленьким стадом», яке є знаряддям Христа, зверненим до цілого людства, і є тривким зародком одності, надії і спасіння.

Через свідчення в якому «християнин або група християн, перебуваючи серед людського суспільства, показують здатність до порозуміння і співчуття, до співжиття і співпраці, до солідарності; [...] до плекання всього шляхетного і доброго» відбувається проголошення Доброї Новини. Таке тихе служіння Папа Павло VI в Апостольському повчанні Evangelii nuntiandi (надалі EN) називає мовчазним. Хоч воно є мовчазним, але є дуже сильним і успішним, бо примушує інших задумуватись яка є особливість християн і чому вони є не такими як всі інші.

Своєю щоденною поставою миряни показують дієву силу Євангелії в їхньому житті. Тому недаремно в Святому Письмі ми знаходимо такі слова Ісуса: «Кожен, хто визнає Мене перед людьми, і Син Чоловічий визнає такого перед ангелами Божими. Хто ж Мене відречеться перед людьми, того і Я відречуся перед ангелами Божими»(Лк 12, 8-9). Це свідоцтво своєї віри з боку мирян, за словами Святішого Отця, є надзвичайно важливе. Про його важливість Понтифік говорить в промові до членів «Concilium de Laicis» так: «сучасна людина охочіше прислухається до свідків, ніж до вчителів; а й якщо слухає вчителів, то тільки тому, що вони свідки».

Ніхто так глибоко й лаконічно не говорить про місію мирян, як сам Господь Ісус Христос через євангелиста Матея такими словами: «Так нехай світить перед людьми ваше світло, щоб вони бачачи ваші добрі вчинки, прославляли вашого Отця, що на небі» (Мт 5, 16). Так, як «призначив сімдесят двох і послав їх перед собою в кожне місто й місце, куди сам мав прийти» (Лк 10,1), так кожного з нас посилає, чи то священика, чи монаха або й пересічного мирянина прокладати Йому дорогу в світ.

АПОСТОЛЯТ СЛОВА

З свідоцтвом християнського життя є тісно зв'язаний апостолят слова. Точніше, участь у пророчій місії вірні беруть також через свідчення словом, на що наголошували отці Собору: «правдивий апостол шукає нагоди словами проповідувати Христа, чи невіруючим, щоб їх привести до віри, чи й віруючим, щоб їх повчити, утвердити та побудити до ревнішого життя». Мається на увазі не лише словесний переказ а й весь простір соціальної комунікації. В телебаченні, радіо, інтернеті, пресі і різних видах творчості душпастирська інструкція Communio et Progressio вбачає «дари Бога». Але їхньою головною метою повинна бути єдність і поступ людей, які живуть у суспільстві. Шляхетне завдання медіа-простору є зближувати людей, поширювати знання про спільні надії і, головне, можливість ширення Божого Слова.

Отці Другого Ватиканського Собору вказуючи на джерела, умови і результативність свідчення мирян говорять таке: «Так як Тайни Нового Завіту, що ними живиться життя і апостолят вірних, проображають нову землю і нове небо (Одкр. 21, 1), так і миряни стаються успішними проповідниками віри в речі невидимі (пор. Євр. 11, 1), якщо злучують безстрашно життя з віри з визнанням віри. Така проповідь Євангелії, тобто благовість Христова, виявлена назверх свідченням і життя і слова, одержує окремий свій характер та особливу має успішність з того, що збувається вона в звичайних обставинах світу».

Слід додати, що надзвичайно важливим завданням є систематична катехизація мирян. Другий Ватиканський Собор висловлюючи вдячність катехитам, звертається і закликає всіх бути катехитами, а, особливо, батьків, які повинні бути «першими катехитами». Бо не тільки викладачі недільних шкіл і батьки, але й кожен охрещений має право на науку віри, виховання та постійну підтримку в вірі та християнському житті. ■

НОЇВ КОВЧЕГ

Продовження.
Початок у ч. 1-5 за 2010 р.

Галина ГОРДАСЕВИЧ

* * *

До вечора отець Леонід з сім'єю добрався до дому тестя. Спочатку вони йшли пішки, аж натрапили на хутір. Похмурий господар завів їх до хати, а господиня нагодувала гарячим обідом. Поки вони ще їли, господар детально розпитав отця Леоніда, скільки там німців, з якого боку вони прийшли і що йому говорив перекладач. Потім хитнув головою до хлопчика-підлітка, котрий сидів осторонь, і той без слова встав, надягнув свитку, підперезався й вийшов.

– Ну, ви ж куди тепер, батюшко? – поцікавився господар.

– Та куди ж? Нам тепер у Трощаницю треба, до батюшки Туржанського, – сказав отець Леонід. – Бо як німці там усе попалили, то чого вертатися, навіть як вони підуть.

Господар мав коня, то відвіз їх у Трощаницю. Приїхали якраз, коли у великому домі сіли вечеряти.

– Лялечко! – радо вигукнула матушка Софія. – Ото гості несподівані!

І тут же її усмішка згасла, і вона стривожено запитала:

– Що трапилося?

Нерви в матушки Олени не витримали. За весь день ніхто від неї не чув ні слова скарги, ні зітхання, очі її були сухі, і обличчя спокійне. Озивалася вона лише тоді, коли треба було заспокоїти дітей. А зараз вона вигукнула: «Мамочко!» – і розплакалася, як дитина.

– Ну, годі, годі, заспокійся, вже все позаду, – заспокоювала її матушка Софія, наче малу дитину, гладячи по волоссі, хоч дня цього їй доводилося ставати навшпиньки. А отець Леонід вже вдруге сьогодні переповідав усе, що їм доводилося пережити. Всі слухали з великою увагою, але з найбільшою – то матушка Ірина. Раптом вона зірвалась і вибігла з кімнати.

– Що з нею? – здивувався отець Леонід.

– Та отець Володимир поїхав до себе на парафію, то вона хвилюється, що його там німці можуть схопити. Дітоньки мої, але ж то як вас Бог врятував! Татку, ти завтра мусиш відправити подячний молебень. Ну, а ви роздягайтеся, сідайте вечеряти. Онучки мої дорогенькі, ви дуже перелякалися? – і матушка Софія гукнула Катерину, щоб принесла чисті тарілки.

А матушка Ірина вбігла в кімнату, правою рукою підхопила Данилка, лівою схопила за плече Інну і впала навколішки перед іконою Георгія Побідоносця, яка висіла в кутку, оточена гарним вишиваним рушником.

– Моліться, діти, моліться, – ледве вимовила вона, заливаючись сльозами. – Моліться, щоб наш татко повернувся до нас живий. Ви ще маленькі, у вас гріхів нема. Бог вас послухає. Моліться.

І діти почали молитися. Бог послухав їх: через три дні батько повернувся живий і здоровий і привіз кілька шматків пахучого полуничного мила, яким обдарував усіх жінок, а також цілий мішок цукру. Правда, цукор був жовтого кольору, зовсім як пісок, але то таки був цукор, лише неочищений.

* * *

Почалося з того, що Катерина сказала матушці:

– Матушко, там карасину залишилося вже з чверть бутля. Матушка Софія, в свою чергу, сказала чоловікові:

– Ларчику, Катерина каже, що гасу вже залишилося мало. Треба щось придумати, бо ж попереду зима, вечори довгі, то не будемо ж ми потемки сидіти.

Батюшка Іларій задумався і через мить радісно вигукнув:

– Еврика! Придумав! Змуруємо в їдальні коминок, запасемося скіпками і будемо сидіти при живому вогні, як наші пращури.

Матушка Софія погодилася з ним, а отець Іларій десь роздобув цегли, запросив дядька Гущія, який був добрим муляром та ще й спе-

ціалістом по печах. Дядько Гущій прийшов з усім своїм причандаллям, обдивився кімнату, порадився з матушкою, в якому кутку той коминок ставити, поліз на горище подивитися, як там іде димохід, і взявся до роботи. До вечора коминок був готовий, дядько Гущій запалив скіпку, спробував, чи добра тяга, потім випив належну йому чарку, з апетитом повечеряв, поговорив з батюшками про політику. Кілька днів коминок сох, потім Катерина його побілила, ще день чекали, поки висохне побілка, і, нарешті, було призначено урочисте відкриття нового джерела світла. Всі мешканці великого дому зібрались у їдальні, Лаврик приніс цілий оберемок тонких соснових скіпок, від яких по кімнаті розлився запах ладану. Батюшка склав з десяток скіпок пірамідкою, Катерина принесла з кухні в шухлі жару, висипала його під спід тієї пірамідки, подмухала. З жару вихопився язичок вогню, лизнув найближчу скіпку, вона спалахнула.

– Горить! – закричав Лаврик.

– Голить! – закричали вслід за ним Данилко і Андрійко. Отець Іларій дмухнув на лампу, вона погасла, і кімнату освічував уже лише той вогонь із коминка. По кутках ховалися темні тіні, посередині кімнати стояв червонуватий присмерк, а біля самого коминка було зовсім видно. Правда, інтенсивність того світла весь час мінялася. Коли вогонь розгорявся, було так, хоч читай книжку. Потім скіпки догорали, і світло починало пригасати. Коли підкладали нові скіпки, воно пригасало ще більше, поки ті нові скіпки займуться і знову світло сягне свого апогею. І ще одне: хтось постійно мусив сидіти біля коминка і стерегти вогонь.

– Що ж, заведемо культ весталок, – сказав отець Володимир. – Жінки, настроюйтеся на цнотливе життя!

– Ну, ні, – заперечила матушка Олена. – Я не люблю більшовиків, але підтримую їх тезу про рівноправність жінок. Слідкувати за вогнем будуть усі по черзі.

Першим визвався це робити дядя. Навіть не визвався, а за своєю звичкою робити все мовчки сів біля коминка, набив свою люльку (він один з усіх чоловік палив) і, з огляду на присутність малих дітей, почав пускати дим у коминок.

– Давайте влаштуємо вечір ігор, – запропонувала матушка Олена. – Почнемо з фантів, а потім будемо їх розігрувати.

І всі дорослі, за винятком дяді, стали в коло. Вони почали перекидати одне одному зіжмакану в клубок хустинку. Той, хто кидав хустинку, говорив половину якогось слова, а той, кому кидали, мусив не лише її впіймати, але й докінчити слово. Хто не міг те зробити, мусив давати фант – якусь свою дрібну річ. Всі фанти складали в торбинку і дуже при тому сміялися. Навіть Єлизавета Петрівна, котра відразу стала в коло з таким виглядом, з яким доросла людина прилучається до ігор дітей. Але з часом вона пожвавішала і навіть стала усміхатися, й від того стала молодшою. Інна примостилася з другого боку коминка та спробувала читати книжку. З'ясувалося, що при тому вогні цілком можна було читати, лише треба було звикнути, що світло то темніше, то ясніше. А ще, час від часу Інна підводила голову і поглядала на дорослих, котрі, виявляється, можуть гратися, як діти. Коли вже торбина була наповнена фантами, почалося їх розігрування.

– А що цьому фантові присудити? – питав батюшка Володимир, намацавши якусь річ в торбинці.

– Хай послухає «мнєнія», – запропонувала матушка Софія.

Отець Володимир вийняв руку з торбини. В якій був гребінець матушки Олени. Олена сіла на стільці посеред кімнати, а отець Володимир почав обходити учасників гри. Вони йому щось шептали на вухо, пирскаючи сміхом. Обійшовши всіх, отець Володимир підійшов до матушки Олени і урочисто проголосив:

– Ходив я по всьому світу, приніс я для вас привіти. Кажуть люди, що ви солодка дитина, що ви сонечко, що ви коза, що ви печикака...

Він ще там щось перераховував, але вже всі реготали, і матушка Олена теж весело сміялася і кричала:

– Ну, хто інший, крім моєї дорогої половини, міг назвати мене печикакою!

Довелося отцеві Леонідові зайняти місце посеред кімнати на стільці і вислухати, що про нього думають інші.

Отцеві Іларієві за фант було присуджено розповісти анекдот, і матушка Олена, котра з того всього тішилася найбільше, може, тому, що була наймолодшою з усіх учасників гри, радо заплескала в долоні:

– Татку, жидівський анекдот! Жидівський анекдот! Татко чудово імітує жидів!

Отець Іларій трохи подумав, потім його обличчя набрало якогось незвичайного виразу, від чого він відразу став схожий на лукавого, обережного жида.

– Повіз один жид з Бердичева продавати пшеницю. Продав і вирішив скористатися телеграфом, щоб повідомити жінку про своє повернення. Прийшов на пошту, взяв папір, написав: «Продал пшеніцу вигодно. Єду домой. Твой Ізя». Та коли дізнався, скільки це буде коштувати, схопився за голову. Йому кажуть, що телеграма оплачується від слова, хочете, щоб було дешевше, скоротіть. Почав жид міркувати, як йому ту телеграму скоротити. «Продал пшеніцу вигодно... Ясноє дєло, что вигодно, нєвигодно я би нє продал... Вичеркньом... Єду домой... А куда єщо я могу єхать? Ясноє дєло, домой... Вичеркньом. Твой Ізя... Ну, ясноє дєло, єйо, а чей же єщо?.. Вичеркньом... Продал пшеніцу. Єду. Ізя... А что єщо я мог продать? Ясноє дєло, пшеніцу... Вичеркньом... Продал. Єду. Ізя... Ну, ясноє дєло, раз продал, то єду... Вичеркньом... Єду. Ізя. Ну, а хто єщо єй может пісать тєлєграму? Ясноє дєло, я, Ізя... Єду... Хм, єслі єду, то прієду... До свіданія, господін почтмейстер!» І пішов з пошти.

І вираз обличчя отця Іларія, і його інтонації так передавали сумніви жидівського комісіонера, що всі присутні аж качалися зі сміху, навіть Інна не витримала і пирхнула собі в долоньку, навіть діти, котрі, під орудою Лаврика, будували на підлозі з дерев'яних кльоцків якісь вежі, щоб потім одним помахом руки зруйнувати і почати будувати спочатку, отож, навіть діти, не розуміючи, в чому справа, включилися до загального сміху. Довелося отцеві Іларію ще розповісти на біс один анекдот, на цей раз про жида, який продавав «імєніє» і умовляв покупця, яка це прекрасна місцевість коло самісінького Дніпра. Але коли покупець висловив сумнів: «А єслі наводнєніє?» – жид радо вигукнув: «Какоє наводнєніє? Гдє Днєпр, а гдє імєніє!»

Коли розіграли всі фанти, матушка Олена принесла зі своєї кімнати гітару і простягнула чоловікові:

– Льодю, заспівай!

Отець Леонід взяв гітару, попробував струни, підкрутив одну, другу і глянув на свою жінку:

– А що?

– Ну, для початку «Попову дебрь». Отець Леонід взяв кілька акордів і своїм добре поставленим баритоном задумливо почав:

– Шуміли верби в Поповій дебрі,
Скрипів в болоті простий хлопський віз,
На поле мряки налягали сиві,
Сонце сідало за верхи беріз.

Тут він зробив невеличку паузу, а коли продовжив, то його підтримав теплий альт матушки Олени:

В пору такую раз у тихий вечір
Розповідала бабуся стара
Подію, яка молодій дівчині
Та й занапастила молоді літа,
Полюбила хлопця, а він був бродяга...

Їх голоси то сходилися, то розходилися, але так гармонійно доповнювали одне одного, аж просто не уявлялося, що цю пісню могли б виконувати якось інакше. Потім співали хором «Гуцулку Ксеню», «Ніч яка місячна», «Ішов відважний гайовий до лісу темного». Нарешті гітару взяв отець Іларій і сказав:

– А чому б вам, молодь, не потанцювати трохи?

Інна скоса подивилася, як отець Леонід запросив до танцю її маму, а тато – матушку Олену, і вони закружляли по кімнаті, знову перевела очі на книжку, але нараз почула голос:

– Чи можу я запросити молоду панянку на тур вальсу? Інна здригнулася від несподіванки і підвела голову. Перед нею стояв... дядя! Він чемно схилив голову і навіть, – Інна сама не вірила власним очам, – навіть злегка усміхався. Інна дуже розгубилася. Взагалі-то вона вміла танцювати, бо її тато і мама не раз вдома танцювали, то просто наспівуючи якусь мелодію, потім купили грамофон і пластинки, де була така музика, під яку можна було тан-

цювати. Татко часто згадував, що він завжди був розпорядником танців на забавах, а мама – що вона була найкращою танцюристкою в гімназії, і коли деякі її колежанки цілий вечір не підводилися з місця, то вона жодного танцю не пропускала. Іноді тато або мама брали її за руку, показували, як треба танцювати той чи інший танець, а що вона була їхньою донькою, то швидко все переймала. Але ж то одна справа – коли ти танцюєш з рідними батьками, і зовсім інша справа, коли тебе запрошує цілком дорослий, навіть старший від твого татка чоловік, який досі ніби зовсім не помічав тебе. Зрештою, всі ці думки пронеслися в голові Інни зі швидкістю блискавки, і вона сама не стямилася, як встала і зробила крок назустріч. Дядя обняв її тією одною рукою за стан, вона поклала свою долоньку йому на згин ліктя, бо вище не діставала і трохи себе незручно відчувала, що не має куди діти другу руку. Але тут дядя закружляв її в танці, і Інні здалося, що вона – легенька сніжинка, яку несе вітром, або метелик, який кружляє над квітами. Рука, яка обіймала її стан, була сильною і ніжною І ще... якоюсь зовсім не такою, як коли вона танцювала з татом чи з мамою. Інна відчула, як у неї починають палати щоки. Подумалося: мабуть, надто близько сиділа біля вогню, то напекло. Але ж чому вона тоді не відчувала, а тепер ось почало палати? І серце чомусь защеміло так тонко і солодко, як бувало, коли вона дивилась на щось таке дуже гарне: на щойно розквітлу троянду, на зоряне небо, на дерева в мереживі білого інею. А музика звучала і несла її кудись далеко-далеко, рожевий туман довкола то ставав малиновим, то розсвічувався золотими іскрами, а над Інною було обличчя з темно-карими очима і обвислими темними вусами, – такими в книжках з історії України малювали козаків. Інна звела очі, але в ту ж мить опустила, бо їй чомусь стало страшенно соромно. І разом з тим хотілося, щоб цей танець продовжувався як можна довше, весь вечір, всю ніч, все життя.

– Дякую. Молода панянка прекрасно танцює, – сказав дядя, відводячи на місце, і раптом... ні, це було щось неймовірне!.. раптом він притулив її тоненькі пальчики до своїх губів. Інна сполохано відсмикнула руку, може, саме від цього дядині вуса залоскотали їй пальці, і от вона вже знову сиділа на своєму стільці, з якого звелася... ну, скільки часу могло минути?.. п'ять хвилин?.. десять?.. Але їй здавалося, що минула ціла вічність, за якою лишалося все її минуле життя. А тепер мало початися якесь зовсім інше. Бо це ж уперше в житті вона танцювала з чужим дорослим чоловіком, і він, той чоловік, навіть поцілував руку. Інна крадькома глянула на свою руку, начебто там мав залишитися якийсь слід від того поцілунку, і відразу низько схилилася над книжкою, щоб навіть випадково не глянути на дядю, який теж сів на своє місце по другу сторону коминка і знову почав набивати люльку. Досі дядя був для Інни таким, як усі інші мешканці цього великого дому, просто вона не пригадає, щоб він коли звернувся до неї з якимсь словом, але ж він, здавалося, взагалі ні до кого першим не озивався, хіба що відповідав на питання. Але в Інни досі не було потреби звернутися до нього ні з яким питанням. А тепер?.. Що буде тепер?..

– Таточку, заграй танго, – просила матушка Олена. – Обожнюю танго. У нас у гімназії його не дозволяли танцювати, наші пані вихователькі дуже за цим стежили. Але наші кавалери оголошували вальс-бостон, а насправді було танго. А то ж усе були старі мимри, вони в сучасних танцях не розбиралися. Їм втямилося, що танго – непристойний танець, а вальс танцювати дозволено. Ну, а це якийсь бостон, на нього заборони нема.

Потім знову співали хором, матушка Ірина покликала:«Донечко, іди до нас!» – Інна притулилася до мами, яка сиділа на дивані, і долучила свій дитячий дискант до загального хору.

– А непогано у нас виходить, – задоволено сказав отець Володимир. – Що то значить – українці. Не марне про поляків кажуть, що де два поляки, там три політичні партії, а про українців – що як зійдуться два українці, то співають в три голоси. Трохи порепетирувати – і ми могли б перше місце на будь-якому конкурсі зайняти.

– Батьку, а ти помітив, що наша донька вже цілком доросла? – сказала матушка Ірина, коли вони повернулися в свою, – таки вже свою! – кімнату і при світлі одненької свічки готувалися до сну. – Її вже до танцю запрошують.

– Та чи ж не доросла – тринадцятий стукнув. Ще два-три роки – і можна заміж віддавати, – відповів отець Володимир, але було щось в його голосі, що заперечувало його слова. Мовляв, який заміж, яка доросла, вона ще їхня маленька доця, котра без них в цьому світі не дасть собі ради, котра лише від батьків може чогось дізнатися і ніяких таємниць від них не має.

Інна була дуже рада, що та тоненька воскова свічечка дає так мало світла – от аби лише в кімнаті зорієнтуватися, і батьки не можуть роздивитися, який у неї вираз обличчя. Бо з нею щось трапилося. Вона сама не розуміла, що саме.

– Татку, – тоненьким голосом маленької дитини, аби лише він ні про що не здогадався, запитала вона, – а правда, що з усіх націй найкраще бути українцями?

Татко, як звичайно, коли вона просила його щось пояснити, підійшов до неї, поклав руки на плечі і сказав:

– Дитино моя, нема на світі хороших і поганих націй. Є лише хороші і погані люди.

– А німці? Хіба вони не погані? Адже вони людей вбивають.

– Вбивають солдати, бо так їм велить начальник, а коли вони не будуть виконувати наказ, то їх самих розстріляють. Та й не всі вбивають. Пам'ятаєш, отець Леонід розказував про того німецького офіцера, який попередив, щоб люди втікали з села, і лише тоді його спалив.

– Але ж коли німці повертались, повстанці влаштували їм засідку, і того офіцера вбили.

Отець Володимир пригорнув до себе біляву голівку і зітхнув:

– Бачиш, донечко, кулі – вони сліпі. Вони не оминають добрих людей і не вибирають злих. Очевидно, господар на хуторі, в якого зупинився отець Леонід з сім'єю, був зв'язаний з повстанцями, не марне ж хлопець відразу кудись пішов. А в повстанців було якраз досить сил, щоб помститись за спалене село і щоб німці надалі боялися нападати на села. Якби вони офіцера взяли в полон, може б, відпустили його живого після того, що про нього розказав отець Леонід. Але вже коли в нього влучила якась сліпа куля, то що ж поробиш... ■

З ЖИТТЯ О. ІСИДОРА ГОНЧАРА, ЧСВВ

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ

Настав місяць березень: зима відходила у забуття, а весна з кожним днем своїм теплим сонечком подавала добру надію на відновлення життя всього живого.

Малий школяр Ромчик зі своєю сестричкою повертався додому з навчання. Як завжди їх зустрічала добра мати. Дивлячись у вікно, вона бачила як діти йшли, радісно підстрибуючи, вулицею, і вийшла їм назустріч.

– Як ти поводився в школі? – запитала мати.

– Мамо, я був дуже уважний на уроках. Я знаю, що сьогодні траур, – відповідав Ромчик.

– Який траур?

– Хіба Ви, не знаєте? Сталін помер. Ось тут, – і він показав на комірець, – вчителька сказала нам нашити чорні смужечки.

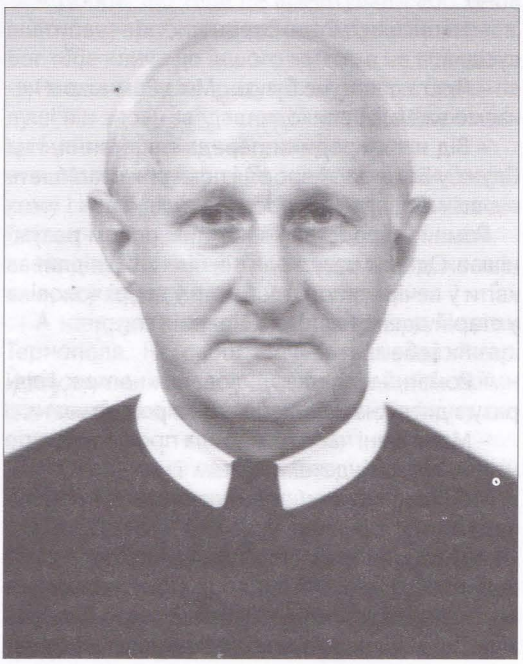

– А ще що казала вчителька?

– Щоб ми були сумні, не сміялись, а, як буде похорон в Москві, щоб ми плаками. Цілий урок розказувала нам про те, що Сталін був найпершим батьком для нас… Але, знаєш, я цього не визнаю...

Мати засміялась і мовчки погладила його по голові.

– Мамо, може, вже тепер наш тато повернеться. Ви ж говорили, що тата арештував Сталін і заслав його до далекого Сибіру.

– Не знаю, синку, краще про це мовчи. Надіймося на Бога.

– А може бути другий Сталін... Наша вчителька говорила, що навіть будинки плачуть, бо дощ, капає з даху, а дядько Максим жартуючи, говорив тихенько нам, що це душі замучених ним людей виливають свої останні сльози болю.

Невдовзі до матері підійшла сусідка, і розмовляла з нею:

– І що з нього буде, вже в першому класі таке говорить, що мені на думку не спадає. А ввечері кожного разу нагадує: «Мамо, молімся, щоб тато скоріше повернувся з Сибіру». Отаке воно...

– Написали, може, отець листа? – запитала сусідка.

– Листа давно не було… Ми з Ромчиком чекаємо вже аж Великодня.

– Від нашої родини передайте вітання, і на Службу Божу за здоров'я і померлих запишете від всіх нас, – тут же просила сусідка.

Ромчик підростав і з кожним роком розумнішав. Одного разу, коли він біля хати підливав квіти у вечірню пору, побачив у дворі чоловіка у старій одежі з валізою. Чоловік спитав:

– Як тебе звати?

– Роман, – відповів здивовано хлопчик, і відразу з дитячою наївністю почав розпитувати:

– Мама мені часто говорила про батька, а це не, ви, часом будете?

– Я, Ромчику! – батько нахилився і поцілував свого хлопчика.

Роман вирвався з рук батька і побіг до хати, щоб повідомити матері про татове повернення. Після довгої розлуки сім'я нарешті була разом. Ще до вечері батько розказував про понев'ряння в тюрмах, на засланнях, але, казав, що всюди є люди і тому він їм служив там.

– То ви, тату, є священиком? – запитав знову Ромчик, – а за що Вас посадили в тюрму?

– Так, сину, мабуть Бог так велів, щоб я постраждав за нашу Церкву.

– Ого, тепер у нас в хаті буде священик і люди приходитимуть до нас, – говорив Роман.

Знову розпочалася нелегка душпастирська праця для отця Володимира. Від хати до хати, від села до села проводили його дороги священичого служіння. Мати і надалі залишалась зі своїми дітьми та виховувала їх. Інколи мати жалілась:

– Поглянь діти потребують батьківської опіки, тож залишися на деякий час вдома з дітьми – підготуєш їх до Сповіді, до Першого Святого Причастя.

Тоді отець Володимир, посміхаючись, відповідав:

– Я за дітей не хвилююсь, такого виховання, яке вони отримують від тебе навряд чи хтось ще зазнає. А мені треба рятувати душі по інших селах, бо безбожність запанувала над нашим народом. Наскільки Бог дає сили, настільки потрібно віддавати їх на Божу справу. Апостол Павло наказує: «Ви ж, брати, не втомлюйтеся добро чинити» (II Сол 3,13). А правду треба всім голосити, бо неправда запанувала над світом. «Тому Бог посилає їм силу, яка зводить їх вірити неправді, щоб були засуджені всі ті, які не увірували в правду, а милуються в неправедності» (II Сол. 2(11-12).

Роман, а пізніше отець Ізидор, за своє виховання завжди завдячував своїй милій матері. Материнство – це щось найкраще для жінки, бо саме мати намагається дати дитині гідне виховання і готує нових мешканців для неба. Як завжди він говорив, що від матерів залежить, якою дорогою йтимуть їхні діти. В материнстві криється велика людська гідність. Можна сказати, що отець Ізидор міг говорити словами святого Августина: «Все, що я маю і ким я є, завдячую своїй праведній матері».

На жаль, Роман інколи завдавав своїми вчинками хвилювань своїй матері. У середній школі, будучи десятикласником, він виставив український синьо-жовтий прапор на одному

з будинків міста, і його як неповнолітнього судять, виключають зі школи. Але найбільше дістається матері.

– Чому саме ваш син таке вчинив? – запитали вистраждану і без цього хворобливу матір.

Мовчала, не знала що відповісти вчителям і посадовцям, хоч сама була вчителькою народної школи. А в думці щось було інше: «Дух, що тіло рве до бою...» Саме переживала за Романа, щоб він не захопився ідеєю боротьби і марне не пішов з цього світу. «Бо не одного козака сира земля накрила...», – співала зі сльозами, переживаючи за свого сина. А потім щиро молилась за його долю і за Боже покликання для нього.

Роман, перебуваючи у виправній колонії, давав всім добрий приклад християнської поведінки. Більшість дітей були маловіруючими і безбожниками, та він терпеливо навчав їх правд Христової віри. Вперше зустрівшись з безбожним світом, він зробив висновок, що зло це не є тимчасове явище в окремих особах, а має набагато більший і ширший обсяг по всій землі, і є витвором ворога людства – диявола. А боротись проти нього можна тільки з Христом. Цього повчав його батько і мати, заохочуючи до щирої молитви.

– Роман Гончар, – звертався до нього вихователь табору, – невже ж ти більше нічого не знаєш, крім Бога. Діти, й ті знають, що Бог є людською вигадкою.

– От якщо б ви пізнали Бога, то були б щасливими. Коли Бог є у серці людини, то так легко на душі. Це не замінить ніщо. Життя так швидко проходить... А вічність...одна коротка молитва «Отче Наш» і «Богородице Діво» дають набагато більше радості ніж тоді, коли ви отримуєте зарплату.

– Я цього не сподівався почути. Відчувається, що твій батько був священиком. Тільки скажу тобі, що влада в нас атеїстична, що говорить партія, в те ми повинні вірити, хоча в душі кожного по-своєму. Багато за віру сьогодні стають дисидентами, тож бережи себе, – говорив вихователь табору для неповнолітніх, немов би остерігаючи його від переслідування.

Відбувши свій термін, Роман повернувся додому і все-таки закінчив середню школу. Згодом поступив в університет на географічний факультет. Географія Романові подобалася з дитячих років, тож він з самого початку поринув у науку. У Львові Роман заходив до різних церков, але часто там він чув проповіді, які його не задовільняли, бо священики вихваляли існуючий безбожний режим. І тільки в Латинській Катедрі він відчув, що Господь Бог хоче чогось більшого від нього. Ідучи біля Катедри, він ніколи не оминав її, завжди заходив, щоб побути в молитві на Богослуженні. Цього не могли не зауважити «всевидющі», які пильно слідкували в цей час за студентами.

Навесні у Львівському університеті завжди торжественно проходили Шевченківські дні. В особливий спосіб в ці дні відчувалося національне піднесення студентів. Роман завжди брав активну участь у студентському русі. І знову, за український прапор , який він вніс до зали, на нього зробили донос – його виключають з університету. Тут згадали і про його побожність, і те, що він відвідував Катедру. Шкода було покидати науку, яку він дуже любив, проте він корився Божій волі. А коли жалівся своїй матері, то від неї почув слова потіхи:

– Добре, що тебе не арештували або щось іншого не зробили з тобою. Я дуже молилась. Бог тебе кличе до іншого життя, я це відчуваю.

Роман мовчав, розуміючи, якого болю на душі він знову завдав своїй матері. Ще раз потрібно змінювати свої плани на життя.

– Мамо, я мушу себе знайти в цьому великому і невтішному світі. Я піду слідами нашого батька – заради Христа буду служити іншим.

На ці слова тепер вже мовчала мати, не знаючи, яку пораду дати своєму синові.

А на другий день Роман бродив вулицями Тернополя. На серці відчував тяжкий тягар. Йому здавалося, що всі люди є зайняті своїми справами, тільки він бездіяльний і нікому непотрібний.

– Окрім моєї матері, мене ще любить мій батько. Але він мене настільки довірив Богові, що, здається, забув за мене. А Бог? Та Бог ще більше любить мене. Тож звідки ці сумніви? – і в цих роздумах Роман підійшов до дошки оголошень. Прочитав: «Ти можеш стати водієм тролейбуса, тож запишися на курси!..»

Тут знову роздуми:

– Водій служить пасажирам. У цій професії можна віддати себе на служіння людям і таким чином подобатися Богові. І Христос мені скаже на Суді: «Я стояв при дорозі, а ти мене підібрав» Це чудово!

По закінченні курсів водіїв тролейбусів Роман став працювати водієм на тролейбусних маршрутних лініях у Тернополі. А трохи пізніше закінчив Київський технікум електротранспорту. Ставши фахівцем у своїй справі, а він у вільний час займався кольоровою фотографією. Він говорив:

– Все, що прекрасне у цьому світі, є дане нам Богом. Бог прикрасив своє сотворіння цвітінням дерев, кущів, трав, він дарує нам різні квіти… Та чи не найдорожчим творінням у Бога є людина, заради якої зіслав свого Сина на цей світ. Тож не можна недобачити цієї краси, яку Бог дарує нам, щоб ми краще могли пізнати свого Отця Небесного. Він показував свої фотографії, на яких можна було бачити ікони, картини релігійного змісту, пейзажі. – Ось Бог тут у своїй красі і величі. Тож чи не варто, розмовляти з Богом, молитись.

Минають роки. Помирає батько Романа, отець Володимир, а через деякий час помирає мати. Ще за життя її часто запитували сусідки: Чого ваш Роман не жениться. Він розумний, порядний і добрий серцем. Мабуть, перебирає дівчатами.

– Я не можу цього вам пояснити. Хто ж не бажає собі щастя. Він дуже соромиться дівчат, хоч від цього мабуть дуже страждає. Та й він, і я не тратимо надії, Бог його не опустить і підготує щось добре для нього, – спокійно відповідала мати, бо молилась постійно за його щасливу долю.

Романа завжди тягнуло до чогось вищого. Коли він молився, то роздумував над кожним словом. Роздумуючи над словами «Не відкинь мене від лиця Твого і Духа Твого Святого не відійми від мене», він заснув.

Уві сні він бачить свою матір. Вона у звичайній одежі, замислено дивлячись на нього, промовляла своїм лагідним материнським словом, немов би просила:

– Романе, йди в монастир, а то пропадеш!

– Де ж цей монастир, мамо? – крізь сон запитав він.

– У Золочеві, – відповіла мати.

Видіння зникає, а Роман будиться зі сну. До самого ранку він вже не міг заснути. Помолившись за упокій матері, Роман роздумував над сном. Щоб він міг означати? Він знав, що є православні монастирі десь в Росії... Декілька разів він їздив до Почаєва, але цей колишній Василіянський монастир не приваблював його, адже ж він син підпільного греко-католицького священика, і тут було для нього все чуже. Про Золочів не чув нічого.

У вихідний день Роман поїхав до Золочева і вже на вокзалі почав розпитувати у людей про монастир.Та йому відповідали, що не знають, щоб у Золочеві був якийсь монастир. Одна старенька бабця йому казала:

– Василіянський монастир був ще до війни, але зараз – все в руїні. Якщо підете ось цією вулицею, то по правій стороні буде церква-пустка.

Роман подякував бабусі і подався пішки по Львівській вулиці. Він побачив церкву без вікон, а на її дверях – великий замок. Він вирішив знову розпитати людей про монастир. Деякі не хотіли навіть розпочинати розмову, а інші стискали плечі, розводили руками, і відповідали: «Не знаємо».

– А, може, вам потрібно їхати у Почаїв, – говорила знову старенька бабуся, – бо в Золочеві монастиря немає.

– Ні, моя мати не могла мені сказати неправду.

У нас проживає добродій Павло, колишній монах, ідіть до нього.

Коли Роман вийшов на вулицю Шевченка, йому вказали на невеликий будиночок. На подвір'ї сидів на лавочці добродій і, спершись на палочку, молився на вервиці.

– Слава Ісусу Христу!

Добродій подивився гречно на невідомого йому чоловіка і відповів: «Слава навіки!». Він запитав: «А хто ви будете?

Роман почав розповідати про себе. Невдовзі добродій сказав:

– Я є монах-Василіянин брат Павло Плетенецький. Вашого батька, отця Володимира, я

не знав, але чув про нього, що він був ревний священник. У Золочеві проживає нас два монахи: я і мій співбрат. Так що ви знайшли те, що шукали… А тепер розкажіть, хто вас направив до мене.

Мене, добродію брате, покійна мати у сні направила до Золочева. Сказала, там є монастир. І я вирішив також стати монахом, якщо це можливо.

У Бога нічого немає неможливого. Цей дивний сон є дійсно провидінням Божим. Бо і колись були випадки, коли хтось з батьків помирав, то їхній син чи дочка виконували їхню волю і йшли до монастиря. А я відтепер буду називати Вас своїм братом. Ви моліться і я буду молитися, а через тиждень я вам скажу результат вашого покликання. Ходімо до хати, пообідаємо, а найперше, що зробимо – відмовимо сьогоднішню вервичку.

Коли Роман увійшов до хати, то відчув справжній дух монастиря. Убогість, охайність, свічка, стіл, на якому лежало Святе Письмо і молитослов, хрест, ікони – все це так вплинуло на Романа, що йому потекли з очей сльози. Після молитви, коли брат Павло подав скромний обід, він сказав:

– Я знайшов те, що шукав. Я ще раз переконався в словах своєї матері.

Від матерів багато дечого залежить, і навіть майбутнє нашого народу та Церкви. Адже ж матері є першими вихователькими дітей, долі яких залежать від чеснот, якими володіють матері. Материнство безсмертне, воно залишається навіки. Ось в чому криється велика гідність матері, – говорив, немовби повчаючи, брат Павло. А потім додав: «Тому за померлих батьків не тільки потрібно молитися, а також виконувати їх заповіти».

Після обіду обоє разом відмовили вечірній молитвослов. А на другий день брат Павло поїхав до Львова і повідомив Протоігумена отця Дам'яна Богуна, ЧСВВ про бажання Романа Гончара вступити до Василіянського чину. Через тиждень Роман подав своє прохання. Це було на свято пророка Іллі 2 серпня 1987 року. Під час облечин він прийняв монаше ім'я Ізидор і, зосередившись на активному житті Чину, він почав готуватися до священства. Він не покидає заняття фотографією, і друкує церковні календарі і образки.

Прийнявши свячення у 1990 році із рук Владики Софрона Дмитерка, отець Ізидор Гончар взявся за душпастирську працю на Золочівщині. А в 1994 році Протоігумен отець Василь Мендрунь, ЧСВВ посилає його на південь України, в Херсон для створення місійної станиці. Невдовзі в Херсоні створилась греко-католицька парафія з резиденцією монастиря отців-Василіян святих Володимира і Ольги.

У своїх проповідях отець Ізидор часто згадував свою дорогу матір:

Мати ніколи не вмирає безслідно. Праведне і страдницьке життя матері завжди залишається надбанням для всієї родини. Вона й надалі залишається доброю матір'ю для своїх дітей і постійно молиться за них. Я б ніколи не був священиком, якби моя мати не молилась за мене. І зараз я відчуваю її постійну опіку. Безсмертя – це наслідок справжньої любові. А хто ж може любити більше як не мати. Тож того кого любимо, не може померти. Саме слово «мама» є освячене устами маленького Дитяти Ісуса, коли він вперше промовив це слово до своєї Матері. І коли помирав на Хресті, то мовив: «Сину, ось Мати твоя!» (Ів 19, 27).

Минуло десять років, як отець Ізидор загинув у автомобільній катастрофі, ідучи на службу Божу до своїх вірних в село Лазурне. Він відійшов у вічність, але про нього у Херсоні пам'ятають не тільки вірні Греко-католицької церкви, а й багато жителів, з якими він спілкувався. Покора, побожність, щирість, доброта серця і вірність у служінні Христові були основними ідеалами його праведного, але страдницького життя. Для мене він залишив особливий заповіт – відмовляти за нього щоденно одну десятку з вервиці. В свою чергу, отець Ізидор зобов'язався так само молитися за мене. Тож, дорогий брате, сестро, коли прочитаєш цей допис з життя отця-місіонера Ізидора Гончара, ЧСВВ, також при нагоді помолися одну десятку вервиці за упокій його душі. ■

Цей допис посвячую рідній сестрі отця Ізидора, яка проживає у Тернополі, з нагоди 10-ої річниці його смерті.

ПАЛОМНИЦЬКИЙ ЦЕНТР МАТЕРІ БОЖОЇ НЕУСТАННОЇ ПОМОЧІ ТА МОЛИТОВНА СПІЛЬНОТА ПОЧИТАТЕЛІВ НАЙСВЯТІШОГО СЕРЦЯ ІСУСА І НЕПОРОЧНОГО СЕРЦЯ МАРІЇ

ЗАПРОШУЄ ВАС ДОЛУЧИТИСЯ ДО ПРОЩІ ХРИСТИЯНСЬКИМИ СВЯТИНЯМИ ЄВРОПИ,
що відбудеться 29 липня – 14 серпня 2010 р. Б.

ПРОГРАМА ПРОЩІ:

1 ДЕНЬ. 29.07 – Свята Літургія. Виїзд зі Львова. Прибуття в Будапешт.
Поселення в готель. Екскурсія – прогулянка на кораблі по Дунаю (за бажанням).

2 ДЕНЬ. 30.07 – Сніданок. Свята Літургія. Переїзд у Італію в Монтіхіарі (об'явлення Пресвятої Богородиці «Містичної Троянди»). Поселення в готель.

3 ДЕНЬ. 31.07 – Сніданок. Свята Літургія. Відвідання Фонтанелле. Паломницька програма. Виїзд до Лорето. Відвідування Базиліки Святого Дому Матері Божої. Переїзд до Риму. Поселення в готель.

4 ДЕНЬ. 01.08 – Сніданок. Виїзд в Анзіо. Свята Літургія. Молитовна програма. Відпочинок на морському узбережжі. Повернення в готель.

5 ДЕНЬ. 02.08 – Сніданок. Свята Літургія. Екскурсія в Римі.

6 ДЕНЬ. 03.08 – Сніданок. Свята Літургія. Екскурсія у Ватикані. Виїзд до Асижу. Поселення в готель.

7 ДЕНЬ. 04.08 – Сніданок. Свята Літургія. Відвідини міста св. Франциска. Переїзд до Флоренції. Екскурсія. Нічний переїзд до Франції.

8 ДЕНЬ. 05.08 – Прибуття в Паре-ле-Моньяль (об'явлення Найсвятішого Серця Ісуса св. Марії Маргаріті Алякок). Свята Літургія. Молитовна програма. Поселення в готель.

9 ДЕНЬ. 06.08 – Сніданок. Свята Літургія. Виїзд до Португалії. Нічний переїзд.

10 ДЕНЬ. 07.08 – Приїзд до Фатіми. Поселення в готель. Свята Літургія. Молитовна програма.

11 ДЕНЬ. 08.08 – Сніданок. Свята Літургія. Паломницька програма. Виїзд до Франції. Нічний переїзд.

12 ДЕНЬ. 09.08 – Прибуття в Люрд. Свята Літургія. Паломницька програма. Поселення в готель.

13 ДЕНЬ. 10.08 – Сніданок. Свята Літургія. Переїзд до Лізьє (св. Тереза від Дитятка Ісус). Поселення в готель.

14 ДЕНЬ. 11.08 – Сніданок. Свята Літургія. Паломницька програма. Переїзд до Парижу. Екскурсійна програма. Нічний переїзд до Чехії.

15 ДЕНЬ. 12.08 – Прибуття в Прагу. Поселення в готель. Свята Літургія. Екскурсійна програма.

16 ДЕНЬ. 13.08 – Сніданок. Свята Літургія. Виїзд до Кракова. Поселення в готель.

17 ДЕНЬ. 14.08 – Сніданок. Лагевнікі (св. Фаустина Ковальська). Свята Літургія. Молитовна програма. Екскурсійна програма в Кракові. Виїзд до Львова.

Поїздка відбувається у супроводі священика УГКЦ.
Пожертва на участь в прощі складає: 740 € + 100 грн.
У вартість входить: проїзд автобусом по маршруту; проживання в готелях (12 ночей) зі сніданками; страхування; екскурсії у Римі, Ватикані, Флоренції, Парижі, Празі, Кракові.
Додатково оплачуються: вхідні квитки в музеї та інші екскурсійні об'єкти (за бажанням); прогулянки на корабликах (за бажанням), проїзд в громадському транспорті; консульський збір – 35€ (крім громадян, що звільнені від оплати – пенсіонери, студенти до 21 року (стаціонар), діти до 18 років); особисті витрати.

Для запису на прощу звертайтесь за тел.:
+38 (032) 224-81-12, 275-06-31, +38 (063) 783-20-96 Андрій.

КРОСВОРД

Підготувала Леся ШТИКАЛО

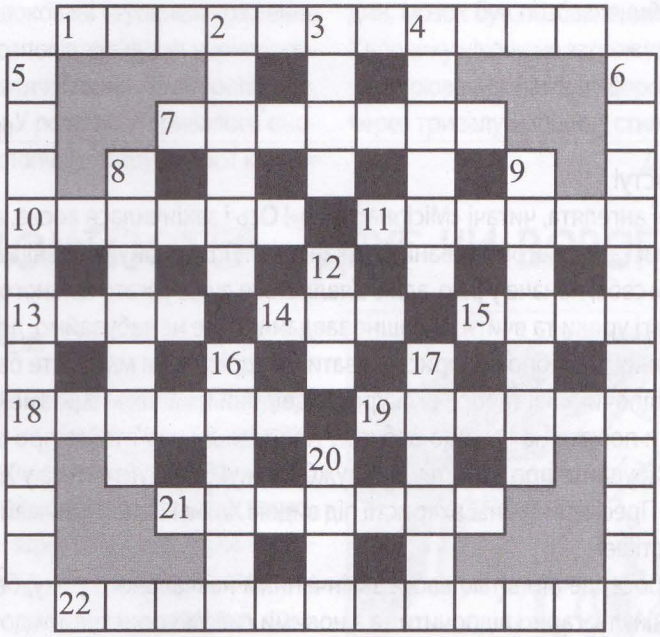

По горизонталі: 1. «Покора – це добровільне приниження себе внаслідок пізнання власної немочі» – автор слів святий … . 7. Лівобережна частина Києва. 10. Той, хто володіє мистецтвом виголошування промов. 11. Стилістичний напрям у європейському мистецтві кінця XVI – XVII ст. 13. «Людина є убогою і потребує про все просити Бога» – автор цих слів святий … Марія Віаней. 14. Організований колектив співаків, який здатен виконувати будь-який твір на найвищому рівні. 15. Одне з найбільших і найстаріших міст Європи, столиця України. 18. Те, в чому виявляється схожість, подібність до іншого предмета або явища. 19. Прилад для вимірювання електричного опору. 21. «Серед поля край дороги стародавній хрест стоїть, а на нім … розп'ятий висів тож від давніх літ» з вірша Івана Франка «Христос і хрест». 22. Початковий період монашого життя.

По вертикалі: 2. Високий столик із похилим верхом, що його використовують як підставку для богослужбових книг, читаючи з них під час богослужінь, і на який також виставляють хрест із розп'яттям, храмову ікону для вшанування вірними. 3. Діючий вулкан на острові Сицилія. 4. Маляр епохи Ренесансу представник венеціанської школи, автор картин «Іван Хреститель», «Святий Себастіян», «Введення у храм». 5. Зарахування до числа святих. 6. Той, хто творить чудеса, хто захоплює, чарує своїм мистецтвом, працею. 8. Столиця Венесуели. 9. Видатний діяч науки, мистецтва. 12. Відомий вірш Т. Г. Шевченка, котрий він присвятив Марку Вовчку. 16. Блаженний, мученик, викладач Львівської Богословської Академії, засновник першого українського католицького студентського товариства «Обнова». 17. Ввезення в країну товарів з-за кордону. 20. Дрібні частки твердих речовин, що виділяються з рідини або газоподібного середовища й осідають на яку-небудь поверхню.

Відповіді на кросворд, опублікований у числі за травень 2010 року:

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 5.Приклад. 6.Параман. 8.Родовід. 11.Ангел. 12.Дія. 13.Щастя. 16.Автор. 17.Блиск. 21.Серце. 22.Час. 23.Свято. 26.Бернард. 27.Милість. 28.Ясність.
ПО ВЕРТИКАЛІ: 1.Промінь. 2.Закон. 3.Намір. 4.Радість. 7.Поміч. 9.Вервиця. 10.Царство. 14.Хор. 15.Зло. 18.Медалик. 19.Тайна. 20.Страсть. 24.Честь. 25.Краса.

МІСІОНАРЧИК

бр. Юстин БОРИС, ЧСВВ

Слава Ісусу Христу!

Найдорожчі мої ангелята, читачі «Місіонарчика»! Ось і закінчилася весна, а з нею – навчальний рік. Нарешті настали довгоочікувані літні канікули. Літо – найулюбленіша пора всіх школярів. Можна відчути себе, неначе у раю, адже з'являється дуже багато вільного часу, не потрібно просиджувати довгі уроки та вчити домашнє завдання. Але не забуваймо, дорогі мої друзі, що навіть час відпочинку потрібно використовувати з мудрістю. Ви матимете багато різних нагод та пропозицій – відпочинкові табори, екскурсії, відвідини цікавих місць, зможете просто побувати на природі чи поїхати на село до бабусі… Але завжди пам'ятайте про свого найкращого друга – Ісуса. Не забувайте про молитву та Службу Божу! Відвідуйте Ісуса у Храмі, адже Він постійно чекає нас у Пресвятій Тайні Євхаристії під видом Хліба і Вина. Приймайте Його у Святому Причасті якнайчастіше!

Мої любі, я щиросердечно вітаю вас із закінченням навчального року, бажаю якнайкраще провести літні канікули, гарно відпочити та з новими силами приступити до навчання у новому навчальному році.

Бажаю вам веселих канікул із Богом! ■

Ваш «Місіонарчик»

БЕЗНЕВИННА ІГРАШКА

У Росії 12-літній школяр помер від інсульту після 12 годин, проведених за грою в одному з місцевих комп'ютерних клубів.

Лікарі переконані, що причиною трагедії стало надмірне захоплення хлопця комп'ютерними іграми. Сергій від початку шкільних канікул наче переселився в комп'ютерний клуб. Він поринав у віртуальний світ на 10 – 12 годин на добу. Додому Сергій повертався хіба що для того, щоб нашвидкуруч поїсти й поспати. Батьки не забороняли йому проводити свій час за комп'ютером. Вони вважали, що хлопчик має право на відпочинок після закінчення навчального року.

«У нас буває багато дітей середнього шкільного віку, – розповів один із співпрцівників

комп'ютерного клубу. – Цей хлопчик відвідував клуб часто, але не більше, ніж інші хлопці».

За словами лікарів, хлопчик втратив орієнтацію в просторі, перестав упізнавати батьків, поводився неадекватно. Через три дні хлопчик помер. «Ми були шоковані ступенем ураження мозку дитини, – розповів завідувач наркологічним відділенням дитячої лікарні Єкатеринбурга, Олексій Сулимов. – У результаті тривалого емоційного стресу в хлопчика порушилося кровопостачання головного мозку. Йому стало зле, але потяг до комп'ютерних ігор був настільки сильний, що він продовжував грати. Підліток помирав, але не міг відірватися від гри. Емоційна напруга зростала, і сталася закупорка судин, мозок був позбавлений кровопостачання. Хлопчику ніколи не загрожувало таке серйозне захворювання. Він був здоровий. Інсульт стався через тривалу емоційну стимуляцію мозку». ■

Джерело: NEWSru.com

КОМП'ЮТЕР - ДРУГ ЧИ ВОРОГ?

Мар'яна ШИНДЮК,
бр. Юстин БОРИС, ЧСВВ

Сьогодні молода людина зустрілася з сильним випробуванням. Сучасний світ всіляко намагається вкрасти у людей свободу та час. Яскравим прикладом цього є сучасні технології, а зокрема – комп'ютер і мережа Інтернет. Ці речі пропонують нам з однієї сторони доступ до цікавої і потрібної інформації, спілкування з людьми, котрі перебувають на далекій відстані, допомагають у навчанні, роботі, а з іншого боку – крадуть у молодої людини час, можливість живого спілкування з друзями та родиною, забирають здоров'я, а також – стають причинами смерті (вже зафіксовано випадки смерті, здебільшого серед дітей та підлітків).

Медики розвинених країн б`ють на сполох. Молодь все більше часу проводить за комп`ютером, віддаючи перевагу віртуальному світу над реальним, у пресі раз по раз з`являються повідомлення про «смерть за монітором». Західні психіатри навіть вигадали спеціальний термін «інтернет-залежність» для цього небезпечного захворювання, проте більшість українських психологів про нього навіть не чули.

Комп`ютерна гра – це особливий віртуальний світ, який легко задовільняє основні потреби підлітка. Тут можна відчути себе героєм,

який може все, можна спробувати багато з того, що забороняється йому в реальному світі. Тут можна самостійно приймати рішення і не боятися відповідальності. Школярі часто поринають у комп`ютерний світ у пошуках свободи і самоствердження. У цьому і небезпека: підліток губиться у дійсному світі, натомість живе в нереальному – Інтернеті. Одного разу, у відповідь на вимогу батьків обмежити час гри на комп`ютері один підліток вигукнув: «Комп`ютер - це моє життя! Ви хочете відібрати у мене життя?!»

Під час дослідження, що проводилось у США, виявилося, що майже 80 % популярних серед молоді відеоігор містять сцени насильства. Це вже не просто ігри, а навчальні засоби. Вони вчать дітей спускати курок... Але не попереджають їх про наслідки таких дій у реальному житті.

Людина, котра проводить надзвичайно багато часу біля комп'ютера, здебільшого звернена всередину себе, не помічає зовнішніх подій, погано почувається у реальному житті. Людина стає самотньою, вороже налаштованою до світу, у її серці панує ненависть, злість та жорстокість. Поволі у світі створюється маленький «маньяк». І добре, якщо така людина не втілить в життя свої думки, адже страшно уявити, як виглядав би світ, якщо б життя з екрану перенести у реальність. Важко уявити, але дитина, котра живе в комп'ютерних іграх, перебуває у такому «страшному світі». І, якщо більшість часу вона проводитиме там, то збільшаться її шанси померти, не доживши до 15-20 років. Про те, що дитина не повинна довго сидіти перед монітором знають навіть далекі від електроніки люди. Згідно з гігієнічними вимогами, діти 7-10 років повинні перебувати за комп'ютером не більше 45 хвилин на день, 11-13 років – двічі на день по 45 хвилин, старші – три рази на день.

Під час опитування, понад 60 % дітей зізналися, що нерідко грають у комп'ютерні ігри довше, ніж планували. Це часто негативно позначається на навчанні.Японські вчені виявили, що комп'ютерні ігри стимулюють лише певну частину мозку дитини, тому діти повинні більше читати, писати й займатися математикою. До того ж, для гармонійного розвитку, дитині корисно бавитися на вулиці та якомога більше спілкуватися з друзями.

Існує ще одна небезпека для здоров'я дітей: у них псується зір через часте вдивляння у монітор. Оскільки дітям важко себе контролювати, вони можуть, майже не відриваючись, годинами грати в комп'ютерні ігри. А від цього виникає сухість і подразнення очей.

У Японії вчені досліджували наслідки перебування дітей перед комп'ютером та впливу на них комп'ютерних ігор. Результати цих досліджень вражають:

– у дітей, які грають у комп'ютерні ігри, можуть виявлятися хронічні зміни у розвитку головного мозку;

– комп'ютерні ігри стимулюють лише ті частини головного мозку, які відповідають за зір та пересування, і не допомагають розвивати інші його важливі ділянки;

– у дітей, котрі довго грають у комп'ютерні ігри, не розвиваються лобові частини мозку, що відповідають за поведінку, тренування пам'яті, емоції, навчання.

Нам варто задуматися і спробувати спільно вирішити дану проблему, адже Бог створив людину для життя в прекрасному світі. Ми маємо пам'ятати про це і користати з Його великого подарунку, а не закриватися у комп'ютерній грі. Довкола нас стільки всього прекрасного, є велика кількість цікавих і рухливих ігор на природі, які подарують не лише здоров'я, але й хороше спілкування з друзями. Сьогодні можна і варто провести весело час – з користю для душі та тіла, а не навпаки. Користаймо з цього, дякуймо Богові за все і живімо весело та цікаво. ■

«Мене звати Юра. На початку навчального року мені купили комп'ютер. Одного дня я вирішив записати для себе гру. Я не зважав на те, яка це гра, гадав тільки, щоб якнайшвидше пограти.

Ця гра стала моїм душевним падінням. Кожного дня я захоплювався грою все більше. З часом мені почали снитись погані сни. Гра полягала в убивстві, злодійстві. Я не зважав на сни, але вони траплялися частіше. Коли я виходив на вулицю, то почував себе, неначе в грі: мені хотілося сісти в чужу машину, пострілять.

Мене врятувала пауза в часі Великого посту, коли я відмовився від комп'ютера. Після розмови з братом-монахом я постановив не грати в ігри, у яких потрібно вбивати. Насправді є багато ігор, які не шкодять, наприклад, інтелектуальні: шахи, шашки, нарди.

Зараз я не сиджу біля комп'ютера, а граю у футбол. Я почуваю себе вільним та незалежним. Дорогі однолітки, закликаю Вас обережно ставитися до комп'ютерних ігор!» ■

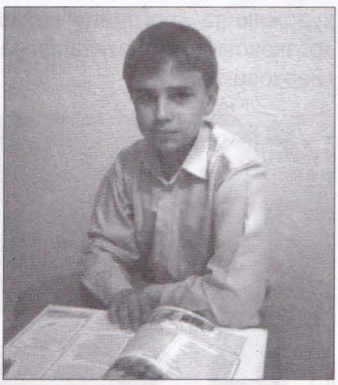

Юрчик Груба,12 років
м. Червоноград

МІСІОНАРЧИКОВА ПОШТА

Здрастуй, «Місіонарчику»! Я прочитала твоє прохання. Мене звати Харитчак Романна. Мені 13 років. Я живу в Дублянах. Знаю, що тобі відоме село, до якого приходять твої журнали. Я вчуся у 6-А класі і в мене 16 друзів. Я живу в бабусі, яка зветься Віра. Я дуже хочу, щоб я була у вашому журналі. Я дуже люблю Христове Воскресіння! Воно є спасінням для людей. Ісус помер за нас, але він Воскрес! Бо він є Воскресінням. Я Його дуже люблю!

Я щиро вдячний тобі за листа, дорога Романно. Мені було надзвичайно приємно отримати вісточку від тебе. Радий, що в тебе багато друзів. Я дуже добре знаю твоє село, і тому це мені додає радості. Сподіваюся на ближче знайомство з тобою та твоїми друзями, адже ти тепер новий друг «Місіонарчика». ■

ДЕНЬ ЗАХИСТУ ДИТИНИ

1 червня Україна відзначає Міжнародний день захисту дитини. Саме діти є майбутнім нашої держави. Їх потрібно любити, берегти і вчити добра. Особливо тих, котрі обділені батьківською любов'ю. «Місіонарчик» завітав у гості в один із сиротинців, а саме дитячий будинок «Оранта» у м. Дрогобичі. Про життя дітей у цьому будинку нам розповість один із вихователів.

ЩАСЛИВЕ ДИТИНСТВО В «ОРАНТІ»

Звичайно, так є не всюди… У місті Дрогобичі, у дитячому будинку «Оранта», справжньому Домі, живе велика, дружня Родина. Діти щирі, відкриті... Але такі дитячі будинки, як «Оранта» – одне з небагатьох виключень із загальних правил.

Дитячий будинок «Оранта» було відкрито у вересні 1997 року.

Є змішана і дві шкільні групи. Школярі навчаються в ЗОШ №5. Діти відвідують музичну, художню та спортивну школи, займаються в зразковому дитячому танцювальному ансамблі «Верховинка».

Дует «Вишиванка».

Вихованці дитячого будинку «Оранта».

Серед наших вихованців є багато талановитих творчих дітей. У нас проходять цікаві та змістовні виховні заходи та свята. Діти прикрашають світлицю своїми творчими роботами, малюнками, вишивками. Вокальний дует «Вишиванка», який є дипломантом та учасником обласних фестивалів, всеукраїнських («Цвіт папороті») та міжнародних («Назустріч мрії») фестивалів.

Наші діти виховуються в дусі християнської моралі. Щонеділі вони беруть участь у Святій Літургії. Заняття з християнської етики проводять брати-семінаристи Дрогобицької духовної семінарії. Діти сповідаються, причащаються, беруть участь у прощах до Грушева, Гошева.

Частими гостями у дітей є студенти Дрогобицького педагогічного університету імені Івана Франка, які проводять з ними ігри, розваги, козацькі забави.

Пишаємося ми й своїми випускниками. Всі вони закінчили різнопрофільні училища та технікуми. Багато з них стали студентами вищих навчальних

закладів. Є діти, котрі створили сім'ї, виховують своїх дітей, ми щиро радіємо за них .

Діти виховуються завдяки праці директора, вихователів, помічників вихователів, медперсоналу, кухарів. Адже колектив дитячого будинку намагається зігріти теплом свого серця, увагою і ласкою тих юних співгромадян, життя котрих не схоже на добру казку, і допомагає їм відчути радість життя.

Вважаю, що всі ми, діти України, повинні пам'ятати заповіти, які посилав у глибини майбутнього великий Тарас Шевченко. Серед цих заповітів перший і останній:

Свою Україну любіть,
Любіть її... Бо время люте,
В остатню тяжкую минуту
За неї Господа моліть. ■

Леся Грицик,
вихователь

■ **Вихованці дитячого будинку «Оранта».**

ВЕСЕЛИНКИ

ЧИЙ М'ЯЧ?

На подвір'я залетів футбольний м'яч. Якась тітка схопила його і почала кричати:

– Чий це м'яч?

– А вікно розбилось?

– Ні.

– Тоді мій!

ЧИЙ ПЕС РОЗУМНІШИЙ?

– У нас такий розумний пес. Щодня приносить газети, які ми передплачуємо.

– А в нас ще розумніший: носить і ті, які ми не передплачуємо.

ЗНАЙОМСТВО З ПРИРОДОЮ

Хлопчик уперше з батьками приїхав до тітки на село. Гуляючи довкола, він побачив у траві кілька пляшок з-під молока і, захекавшись, прибіг до батьків:

– Тату! Мамо! Я тільки що знайшов у траві гніздо корови!

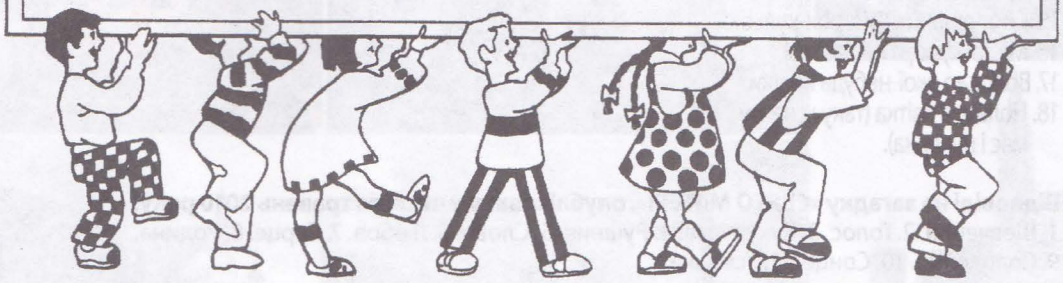

ГОЛОВОЛОМКА

(У всіх словах посередині знаходиться літера «а», справа і зліва однакова кількість літер)

Підготувала Леся ШТИКАЛО

1. Спеціально відведена значна площа землі, на якій вирощують плодові дерева, кущі.
2. Низький чоловічий голос.
3. Столиця європейської держави, знаходиться на р. Влтава.
4. Син Авраама, батько Ісава і Якова.
5. Синонім до слова поздоровлення, ґратуляція.
6. Невеликий гризун, що веде напівводяний спосіб життя і має цінне блискуче хутро бурого кольору.
7. Розділ граматики, який вивчає способи поєднання й розміщення слів у мові.
8. Мама святого Івана Хрестителя.
9. Спеціальне приміщення, обладнане для проведення експериментів, дослідів, випробувань.
10. Найвище духовне звання в монахів.
11. Той, хто дає поради, навчає.
12. Письменник, який пише драматичні твори.
13. Італійський маляр та архітектор, визначний художник епохи Ренесансу.
14. Європейська держава на Балканському півострові.
15. Сорт дрібних цукерок-кульок.
16. Місто-курорт на Кавказі.
17. Володар якої-небудь країни.
18. Польова квітка (таку ж назву має і цукерка).

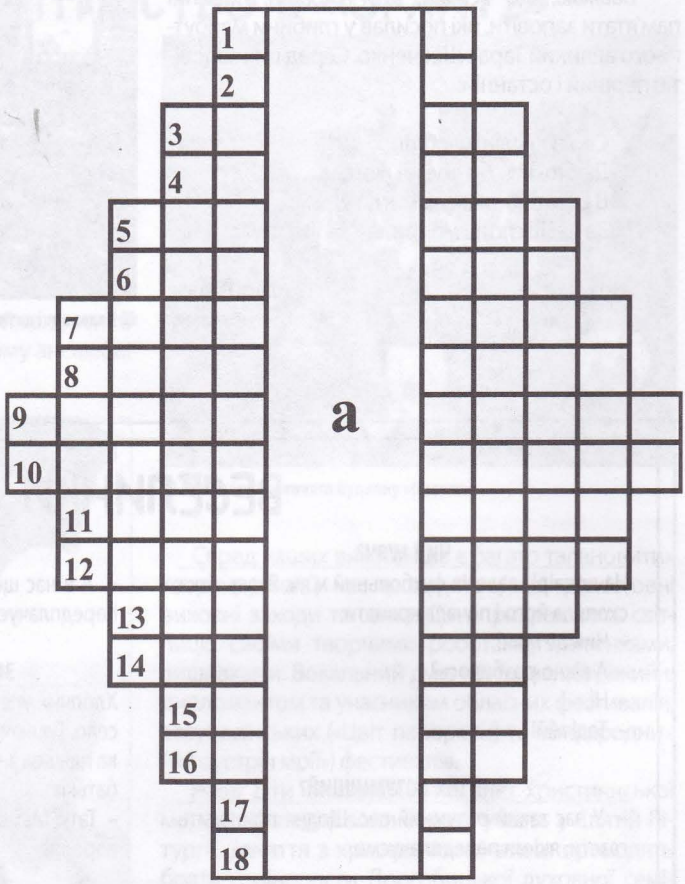

Відповіді на загадку «СВЯТО МАТЕРІ», опубліковану у числі за травень 2010 року:
1. Шевченко. 2. Голос. 3. Кукурудза. 4. Рушник. 5. Слово. 6. Любов. 7. Серце. 8. Родина. 9. Соловейко. 10. Сонце. 11. Усмішка.

ВАСИЛІАНСЬКА МОЛОДЬ
на місцях слави Героїв України
(Батурин-Крути-Канів) 1 – 3 травня 2010 р.Б.

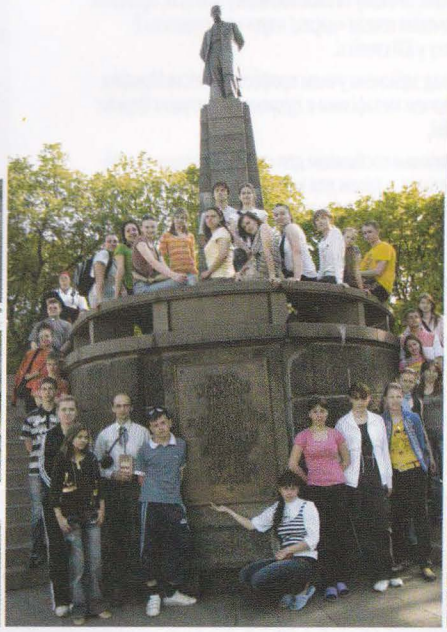

АСОЦІАЦІЯ ЛІКАРІВ-КАТОЛИКІВ З УКРАЇНИ
на XXIII Всесвітньому конгресі Федерації асоціацій лікарів-католиків у Люрді

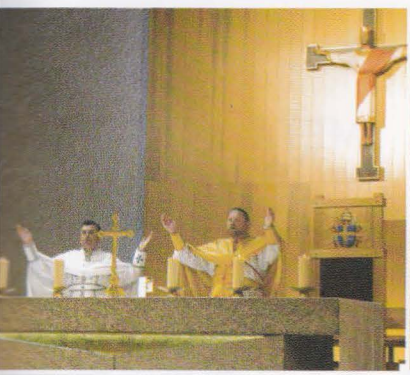
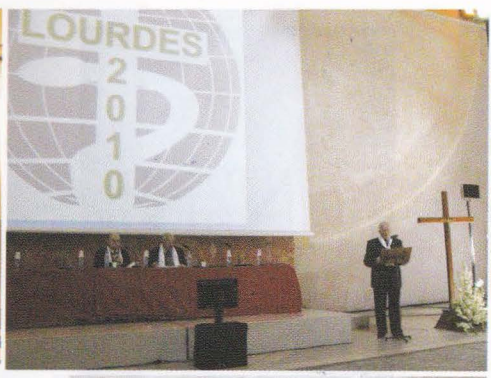

НОВИНКА!!!

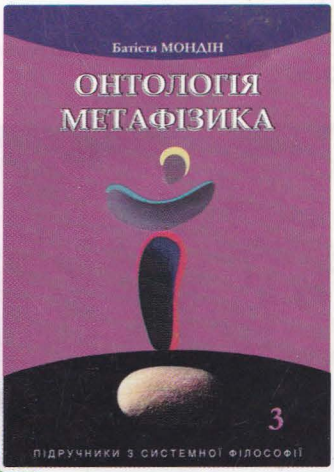

Баттіста МОНДІН

ОНТОЛОГІЯ І МЕТАФІЗИКА.
– Львів: Місіонер, 2010. – 284 с.

Підручник з систематичної філософії «Онтологія і метафізика» отця-професора Батісти Мондіна, відомого італійського історика, філософа та богослова, автора трьохтомної наукової праці «Історія метафізики», відзначеної в Італії золотою медаллю ім. Данте Аліг'єрі, подає основні відомості науки про буття у томістичному, персоналістичному та аксіологічному вимірах, пропонує своє бачення генези «цариці наук» і перспективи її розвитку у XXI столітті.

Переклад здійснено учнем професора Батісти Мондіна, викладачем метафізики в духовних інституціях Церкви в Україні.

Є незамінним посібником для студентів вищих релігійних закладів, а також для науковців та духовенства. Я рішуче стверджую, що вивчення філософії є ґрунтовною і конче потрібною складовою у структурі богословських студій при навчанні майбутніх священиків. (Енцикліка «Fides et ratio», 62).

Запропонований посібник – це путівник для тих, хто вперше наважився вирушити в мандри захоплюючими маршрутами філософії.

Отець Батіста Мондін зумів створити доступний твір для початківців, водночас послідовно викладаючи філософську науку.

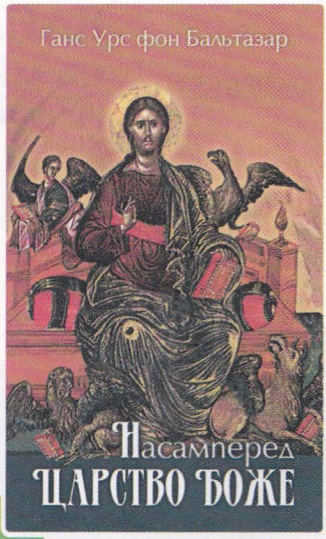

Ганс Урс фон Бальтазар

НАСАМПЕРЕД ЦАРСТВО БОЖЕ

ФІЛОСОФСЬКО-БОГОСЛОВСЬКІ ПРАЦІ

«МІСІОНЕР»

вул. Б. Хмельницького, 40, м. Львів, 79019,
тел.: 095 260 21 57, (032) 272-90-80
www.missioner.com.ua

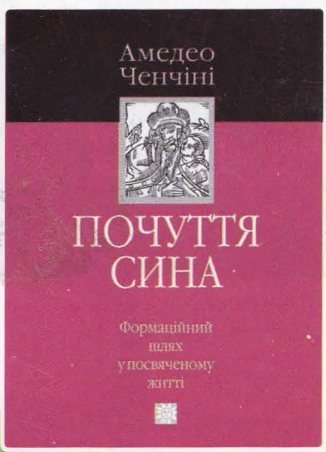

Амедео Ченчіні

ПОЧУТТЯ СИНА
Формаційний шлях у посвяченому житті

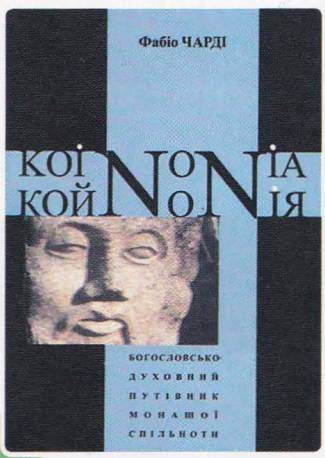

Фабіо Чарді

КОЙНОНІЯ: БОГОСЛОВСЬКО-ДУХОВНИЙ ПУТІВНИК МОНАШОЇ СПІЛЬНОТИ

Кардинал Крістоф Шенборн

МЕТА ЧИ ВИПАДОК?
Створення світу й еволюція з точки зору розсудливої віри